

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ

Bakalářská práce

**KOSTEL SV. BARTOLOMĚJE
V POLKOVICÍCH U TOVAČOVA**

vypracovala

BARBORA KARNÁ

Vedoucí práce

doc. PhDr. Martin Horáček, Ph.D.

Olomouc 2023

Čestné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Kostel sv. Bartoloměje v Polkovicích u Tovačova vypracovala samostatně, pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité zdroje a literaturu.

V Olomouci dne 7. 12. 2023

.....

Barbora Karná

Poděkování

Ráda bych poděkovala doc. PhDr. Martinovi Horáčkovi, Ph.D., za jeho cenné rady a odborné vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat panu faráři Mrg. Pavlu Ryšavému za jeho podnětné rady a paní Heleně Menšíkové za ochotu a prohlídku kostela. Také děkuji pracovnícům archivu v Henčlově a Vědecké knihovny v Olomouci a v neposlední řadě děkuji panu starostovi obce Polkovice, Svatoplukovi Gefingovi. Závěrem bych chtěla poděkovat rodině a přátelům.

OBSAH

ÚVOD	6
1 OBEC POLKOVICE	8
2 HISTORIE STAVBY	10
2.1 Stavba kostela.....	10
2.2 Pozdější úpravy	13
3 ZASVĚCENÍ SVATÉMU BARTOLOMĚJI	15
4 POPIS KOSTELA.....	17
4.1 Boží muka	20
4.2 Interiér kostela.....	22
4.2.1 Oltáře	24
4.2.2 Křížová cesta	27
5 SROVNÁNÍ S MÍSTNÍ ARCHITEKTONICKOU TRADICÍ.....	31
ZÁVĚR	34
6 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	35
6.1 PRAMENY	35
6.2 ODBORNÁ LITERATURA.....	36
6.3 DIPLOMOVÉ PRÁCE	36
6.4 ONLINE ZDROJE	36
7 SEZNAM OBRAZOVÉ PŘÍLOHY	37
8 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	40
9 ANOTACE.....	60

ÚVOD

Tato bakalářská práce se monograficky věnuje kostelu sv. Bartoloměje v Polkovicích u Tovačova, který je v současné době spravován římskokatolickou farností v Kojetíně. Po dlouhá léta museli obyvatelé Polkovic docházet do vedlejší vesnice na mše a další církevní obřady, než se jim podařilo nechat postavit vlastní kostel. Budova kostela v Polkovicích byla vystavěna v letech 1908 až 1909.

Zaměření mé práce spočívalo v pátrání po okolnostech vzniku této stavby a následných úpravách. Postupně jsem shromáždila informace o architektonických prvcích kostela, jeho mobiliáři a o paralelách těchto prvků nacházejících se na kostelech v okolních obcích.

Mou výzkumnou metodou bylo nejprve zkoumání literárních pramenů, a to nejen v odborné literatuře, ale především v archivech. Tímto způsobem jsem získala mnoho unikátních záznamů a setkala jsem se s mnoha vstřícnými lidmi, kteří mi pomohli získat potřebné materiály. Autorka brožury ke kostelu, paní Mollinová, napsala všeobecný přehled o výstavbě a vybavení kostela.¹ Kniha *Polkovice, dějiny a současnost obce*, mi byla doporučena starostou Polkovic, panem Svatoplukem Gefingem.² V knize se nachází základní údaje o historii celé obce. Bohumil Samek, nedávno vydal publikaci *Umělecké památky Moravy a Slezska O/P*, kde lze nalézt základní údaje o kostele v Polkovicích.³ Ve státním okresním archivu v Přerově a Henčlově jsem našla cenné archiválie, zejména účetní knihy a seznam stavebních prací na kostele. Ze Zemského archivu v Opavě, pobočky v Olomouci, jsem obdržela kopii *Pamětní kniha obce Polkovic* z roku 1922, kde byly zaznamenány i drobné události, které se v obci udály.⁴

Na webových stránkách www.polkovice-historie.cz, www.catholica.cz, jsem objevila informace o sv. Bartoloměji, patronovi kostela v Polkovicích. Podrobnější informace o světcích uvádí také stránka www.theses.cz, ta odkazuje na magisterskou diplomovou práci Bc. Elišky Uhrové, která se týkala tématu patroničtví kostelů na Moravě.⁵ Další informace mi poskytla magisterská diplomová práce Bc. Kristýny Svobodové zvaná *Neogotická architektura v podání Gustava Meretty na Moravě a ve Slezsku*.⁶

Odborná literatura mě odkázala na firmu Konečný a Nedělník, která je zodpovědná za stavbu kostela, ale postupně jsem narazila na nesrovnalost, že v jiných odborných pramenech nebyly dostupné informace o této konkrétní stavbě. Prostějovská

---

¹ Zdeňka Mollinová, *Kostel sv. Bartoloměje v Polkovicích: 1919–2009*, Kojetín 2009.

² Aleš Drechsler, *Polkovice - dějiny a současnost obce*, Polkovice 2008.

³ Bohumil Samek, *Umělecké památky Moravy a Slezska O/P*, Praha 1999.

⁴ Rudolf Marjánec et al., *Pamětní kniha obce Polkovic*, Polkovice 1923. Rudolf Marjánec et al., *Pamětní kniha obce Polkovic*, Polkovice 1923.

⁵ Eliška Uhrová, *Patrocinia kostelů na Moravě a jejich změny (diplomová práce)*, Katedra geografie UPOL, Olomouc 2018.

⁶ Kristýna Svobodová, *Neogotická architektura v podání Gustava Meretty na Moravě a ve Slezsku (diplomová práce)*, Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2020.

firma Nedělník a Konečný je známa řadou zakázek, ale v jejich výpisu staveb polkovický kostel není zmíněn. Přes firmu bych se tedy k samotnému kostelu nedopracovala. Ujištění o tomto tvrzení byla i bakalářská diplomová práce o stavební firmě Konečný a Nedělník od Štěpánky Grüter Šimkové, která se zakázkami firmy zabývala, ovšem ani zde nebyla zmínka o polkovickém kostele.⁷

Dále jsem pracovala s mapami, které mi poskytly přehled o růstu obce. Na doporučení Mgr. Markéty Vlkové z katedry dějin umění na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci jsem dohledala další literaturu, která mi byla důležitá. Kromě Zemského archivu v Opavě jsem zkoumala materiály také v Cyrilometodějské knihovně na Univerzitě Palackého, kde jsem získala přehled o církevních stavbách na Přerovsku a Prostějovsku.^{8,9} Hledala jsem především kostely vhodné pro srovnání stylu stavby, nebo stavby realizované firmou Konečný a Nedělník.

Velmi nápomocný mi byl farář Mgr. Pavel Ryšavý, který mi umožnil provádět výzkum kostela. Jeho kolegyně Helena Menšíková mi zprostředkovala prohlídku kostela a fotodokumentaci, kterou poskytla Terezie Navrátilová.

---

⁷ Štěpánka Grüter Šimková, *Stavební firma Konečný & Nedělník a její role v prostějovském stavitelství let 1887–1918* (diplomová práce), Seminář dějin umění MUNI, Brno 2005.

⁸ Radmila Kokaislová – Josef Březina – František Chupík et al., *Soupis nemovitých památek okresu Přerov*, Olomouc 2015.

⁹ Irena Blažková – Miroslav Chytil – Iva Orálková et al., *Soupis nemovitých kulturních památek okresu Prostějov*, Olomouc 2012.

1 OBEC POLKOVICE

Na rovině ležící obec Polkovice se nachází v okrese Přerov v Olomouckém kraji. Vesnice sousedí s Klenovicemi na severo-západě, Obědkovicemi na západě, Oplocany na severu, Lobodicemi a Uhřičicemi na jiho-východě [1]. Nejstarší zmínka o obci uvádí datum založení obce 3. listopadu 1275, ale tato datace není zcela jistá. V opavském archivu je uchovávána kronika obce, ve které se založení obce datuje do roku 1350,¹⁰ ale sám B. Samek se spíše přiklání ke starší dataci, tedy roku 1275.¹¹

Zemské desky olomoucké a další archiválie se o obci v okrajové míře zmiňují. Jedna z nich uvádí opět rok 1275, kdy je uveden svědek měření hranic hradištského kláštera, který je zapsán pod jménem Jan z Polkovic. Zmíněné informace více odkazují k starší dataci. Avšak existuje hypotéza, že listina byla středověkým falzem. Buď je celá archiválie zfalšovaná, nebo je změněno přinejmenším datum. Tuto teorii uvedl ve své knize Aleš Drechsler.¹²

Okolní obce, o kterých bylo zmíněno v předchozím odstavci, byly poprvé zaznamenány v literárních pramenech mnohem dříve. Nejstarší obcí by měly být Obědkovice, kterým se přisuzuje letopočet 1078. Oplocany, Uhřičice a Lobodice jsou datovány už k počátku 12. století v listině Jindřicha Zdíka, tehdejšího olomouckého biskupa.¹³

Krajina okolo Polkovic byla vždy osídlena, protože se zde nacházely příznivé podmínky pro život. Našly se zde lidské ostatky z dob stěhování národů, které probíhalo ve 4. až 6. století. Název obce pochází od rodiny Polkových, která v této oblasti žila.¹⁴ V 17. století obec čítala na 52 rodinných domů, tedy cirká 200–300 lidí, proto neměli svůj vlastní svatostánek. Kostel sv. Bartoloměje tehdy ještě neexistoval, a proto místní obyvatelé chodili na mše do sousedních Klenovic, které byly s obcí písemně spojeny.¹⁵ Polkovice tak byly jako menší vesnice pod správou zmíněných Klenovic.

Polkovice zasáhlo za dobu existence několik velkých událostí. První událost nastala v roce 1802, kdy Polkovice postihl požár a většina obce byla zničena. Polkovické občany zastihla další rána roku 1866, kdy si epidemie vyžádala na 45 lidských životů.¹⁶ Roku 1908 proběhlo sčítání domů, které poskytlo informaci, že v obci je zaregistrováno 138 domovních čísel.

Po těchto pohromách volali místní občané ještě intenzivněji po vlastním kostele, protože ten nejbližší byl v již zmíněných Klenovicích, a také usilovali o samostatnost obce. Celá iniciativa dosáhla vrcholu podáním žádosti o samostatnou správu církve v obci. Farář v Klenovicích žádosti vyhověl, a to bez nároků na odškodnění, ale

¹⁰ Viz Marjáněk, s. 4

¹¹ Viz Samek (pozn. 3), s. 825

¹² Aleš Drechsler, Polkovice – dějiny a současnost obce, Polkovice 2008, 31.

¹³ Viz Drechsler (pozn. 2), s. 31

¹⁴ Viz Drechsler (pozn. 2), s. 31

¹⁵ Ibid., s. 49

¹⁶ Ibid., s. 334

s podmínkou, že si občané Polkovic zaplatí veškeré náklady spojené s řízením, výstavbou kostela a pořízením vybavení.¹⁷ Duchovní správa byla ve vsi uvedena v činnost dne 17. 3. 1911.¹⁸

Vedle kostela se nachází fara [2] a nedaleko odtud je také místní hřbitov. Hřbitov byl po dlouhou dobu předmětem sporů s obcí. Tento spor se týkal otázky vlastnictví kostela a trásl se ním několik let. Nakonec bylo rozhodnuto ve prospěch církve, a hřbitov byl potvrzen jako konfesijní. Dále bylo rozhodnuto, že veškerý výnos z pronájmu pohřebních parcel bude použit na financování provozu kostela.¹⁹ Spor byl tak oficiálně ukončen roku 1926.²⁰

Další problém, který souvisel s hřbitovní správou, byl spojen s otázkou, kam pohřbít jinověrce a osoby, které spáchaly sebevraždu. Nakonec bylo rozhodnuto v roce 1930 [3] vytvořit samostatný oddělený prostor. Pro hřbitov bylo vyčleněno 5 kubíků plochy z celkových 30, zatímco zbývající prostor byl vyhrazen pro kostel a jeho okolí. Na stavbu hřbitova dohlížel odbor, jehož předsedou byl František Horák.²¹

Obec od 1. ledna roku 2006 spadá pod římskokatolickou farnost Kojetín. Do funkce faráře byl jmenován P. Mgr. Pavel Ryšavý, který také spravuje kostel. Úklid svatostánku zajišťuje paní Helena Menšíková, která je obyvatelkou Polkovic.

---

¹⁷ Státní okresní archiv Přerov, *Základní a dodatečné listiny kostela*, rejstříkové číslo 651/43

¹⁸ Viz Drechsler (pozn. 2), s. 335

¹⁹ Státní okresní archiv Přerov, *Základní a dodatečné listiny kostela*, rejstříkové číslo 651/43.

²⁰ Státní okresní archiv Přerov, *Udržování duchovní správy, spor o právní povahu hřbitova*, rejstříkové číslo 651/44.

²¹ Ibidem.

2 HISTORIE STAVBY

2.1 Stavba kostela

Před sto lety stála v Polkovicích pouze malá místní kaplička.²² Obyvatelé obce byli nuceni docházet do vedlejší obce Klenovice na mše a další církevní obřady, včetně svateb, křtů a zádušních mší.²³ Starosta Josef Zlámal vyzval občany Polkovic k finančním a votivním darům na založení kostela a začal sbírat podpisy na listinu, ve které místní souhlasí s jeho založením.²⁴ Také požádal o větší finanční dar od kapitulního děkanství v Olomouci.²⁵

Radní tak úspěšně získali potřebné finanční prostředky na výstavbu kostela, ale to byl pouze první krok. Následně museli najít vhodný pozemek pro stavbu, což se ukázalo jako složitý úkol. Původně byla vybrána parcela, kde dříve stával kapitulní dvůr. Avšak majitel této parcely nebyl ochoten ji prodat, a tak bylo rozhodnuto zvolit jiné místo s číslem popisným 44 [4], kde dnes stojí chalupa. Místní obyvatel, rodák z Polkovic, nebyl ochoten svůj pozemek prodat ani vyměnit za jiný, a proto bylo nutné hledat jiné vhodné místo pro stavbu kostela.

Jako vhodný prostor pro stavbu kostela byla nakonec vybrána parcela číslo 187 [5], o rozloze dvou arů a 79m², která se nalézá na vidlici silnic vedoucí z okolních vesnic.²⁶ Z archivu lze vyčíst, že vlastnické právo na pozemek bylo získáno 8. srpna roku 1908.²⁷ Původně mělo být pro kostel vymezeno 25 kubíků plochy, nakonec jich bylo 30, s tím že 5 kubíků bude vyhrazeno pro nový místní hřbitov na nedalekém poli.²⁸ Mollinová (2009) ale uvádí 3 kubíky pro stavbu hřbitova, což se neshoduje s dotační listinou z roku 1911, kde je uvedeno 5 kubíků. Autorka možná čerpala z jiných, mně nedostupných materiálů.

Pro výstavbu byla vybrána firma Konečný & Nedělník se sídlem v Prostějově, která již měla dlouholeté zkušenosti s realizací zakázek ve městě a jeho okolí.²⁹ V korespondenci mezi Polkovicemi a firmou je řešena otázka, jestli bude kostel omítnut, či nikoli.³⁰ [6] Situační plán a projekt kostela byly navrženy Rudolfem Konečným.³¹ Na stavbě se podílelo 100 dělníků, které firma najala, a mnozí z nich byli občany Polkovic [7,8].

---

²² Viz Drechsler (pozn. 2), s. 95.

²³ Ibidem, s. 49.

²⁴ *Ex voto* – „podle slibu“ – věnovaný na základě slibu, jako vzdání díky či se snahou dovolat se pomoci shůry, zjednodušeně dar bohu.

²⁵ Státní okresní archiv Přerov, *Inventář kostela, fary a farního obvodu*, rejstříkové číslo, 1470/2.

²⁶ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 96.

²⁷ Státní okresní archiv Přerov, *Knihy kostelních účtů*, rejstříkové číslo 1470/7.

²⁸ Státní okresní archiv Přerov, *Základní a dodační listina kostela*, rejstříkové číslo 651/43.

²⁹ Viz Grüter Šimková (pozn. 7), s. 40.

³⁰ Státní okresní archiv Prostějov, fond *Stavební firma Konečný a Nedělník*, rejstříkové číslo 1113/1908 č. 2.

³¹ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 2.

Parcela předtím neměla vhodné podmínky pro stavbu, jelikož se jednalo o bahnitou půdu, kde stávala stará chalupa, tu firma nechala zbourat.³² Na pozemku byl příkop, který byl zasypán hlínou, a můstky vedoucí přes něj byly odstraněny.³³ Na další parcele, potřebné k výstavbě, stála stará zvonice, která již ztratila svůj význam, a proto byla také zbořena. Měla rozměry 3 x 3 metry a před jejím prostranstvím se konaly pobožnosti. Dle plánků firmy Konečný a Nedělník se nalézala v prostranstvím před dnešním kostelem. [9] Zvon sv. Bartoloměje, původně umístěný ve zvonici, byl přemístěn do nového kostela.³⁴ Všechny výkopové práce byly dokončeny dne 17. 11. 1908 a celkově stály 2 645 korun.³⁵

Nad vchodem do sakristie byla vsazena mramorová pamětní deska, která dokumentuje posvěcení chrámu a hlavního oltáře arcibiskupem olomouckým Františkem Saleským. Dnes je tato pamětní deska umístěna za hlavním oltářem.

Účetní kniha [10 a 11] pečlivě zaznamenává všechny náklady spojené s administrativním řízením, pracemi dělníků, cenami materiálů a identifikuje autory prací, mezi dalšími údaji. Farní úřad v Polkovicích má k dispozici inventární záznam výčtu všech prací. Celkové náklady na projekt činily 70 786 korun, přičemž výstavba fary přišla na 14 000 korun, hřbitov na téměř 6 000 korun, kanalizace na 2 237 korun a stavební materiál celkem na 6 167 korun.³⁶

Období konce první světové války a počátku 20. let byla pro kostel obdobím dokončování výzdoby kostela. Za první republiky mohl kostel zářit v plné kráse a sloužit ke cti svým farníkům.

Vzhledem k několika požárům v předchozích letech obec roku 1917 kostel a faru pojistila na příštích 10 let proti případnému požáru. Po válce na faře sídlila spolu s římsko-katolickou církví i církev československá, která musela nově přispívat na správu kostela, a to od roku 1923.³⁷ Důvodem sídla dvou církví v jedné obci byl rozpad Rakousko-Uherska.³⁸ V reakci na vznik Česko-Slovenska v roce 1918 proběhla modernizace církve, tedy zahájení fungování československé víry.³⁹

O rok později byl kostel vymalován Jaroslavem Slavíkem. Ten se také postaral o pozlacení oltářů. Na vítězný oblouk díky němu přibyl nápis „*Nezhyne rod, jenž věřit neustane.*” [12].⁴⁰

---

³² Viz Mollinová (pozn. 1), s. 3.

³³ Státní okresní archiv Přerov, *Udržování duchovní správy, spor o právní povahu hřbitova*, rejstříkové číslo 651/44.

³⁴ Viz Drechsler (pozn. 2), s. 95.

³⁵ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 5.

³⁶ Státní okresní archiv Přerov, *Stavba farního kostela, přiložen seznam dárců*, rejstříkové číslo 1470/28.

³⁷ Státní okresní archiv Přerov, *Udržování duchovní správy, spor o právní povahu hřbitova*, rejstříkové číslo 651/44.

³⁸ Rozpad Rakousko-Uherska otřásl katolickou církví, což zapříčinilo odchod věřících. Východiskem byla nově vzniklá církev československá (husitská).

³⁹ Viz Drechsler (pozn. 2), s. 166.

⁴⁰ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 4.

Klempířské práce byly svěřeny kovotepci Theodoru Dostálovi, který pocházel z Prostějova. Spolu s ním se Jan Vogel z Prostějova a jeho firma, specializující se na umělecké a stavební sklenářství, podíleli na výrobě velkých skleněných tabulí, kterými osadili osm oken v hlavní části kostela. Taktéž byl zodpovědný za vytvoření menších oken v dalších prostorách stavby.⁴¹ Donátory těchto oken byla rodina Křepelkova [13], která si nechala na každém z velkých oken zhotovit dedikační nápis. Firma účtovala 100 korun za každé velké okno a 200 korun za deset oken u točitého schodiště. Za okna umístěná u hlavního vchodu byla účtována cena 100 korun.⁴²

Obraz sv. Bartoloměje [14] pro hlavní oltář namaloval Oldřich Lasák, rovněž původem z Prostějova. O mensu, která je vyrobena z umělého mramoru, se postarala kamenická firma Josefa Bernauera.⁴³

Kazatelna, boční oltáře, křtitelnice a další dřevěné vybavení kostela, včetně lavic pro věřící, byly vytvořeny dílnou Methoděje Fabela, který použil dubové dřevo a vše obložil umělým mramorem. Toto vybavení bylo dodáno kostelu díky práci Františka Ondry, který zajistil výrobu dřevěných lavic pro věřící. Samotný mobiliář byl do kostela přivezen díky Františku Smékalovi z Tovačova.⁴⁴

Součástí mobiliáře kostela jsou dnes sochy sv. Antonína, blahoslavené Anežky České, sv. Judy Tadeáše, dvě sochy Panny Marie, sv. Anny, sv. Josefa a Jezulátka. Není však všechny lze zařadit do původní výbavy kostela. Například dvě dřevěné sochy sv. Anežky České a sv. Judy Tadeáše byly přidány k mobiliáři kostela až v letech 1936–1939 díky místní rodačce paní Amálii Kaděrové. Třetí socha sv. Antonína Paduánského vznikla jako votivní dar farníků [15]. Osvětlení kostela bylo zapláceno paní Marií Zlámalovou. V roce 1943 byl do vybavení kostela přidán dřevěný betlém, který nahradil původní.⁴⁵ Gustav Vitoul z Loštic se zhostil výmalby a pozlacení všech oltářů, kazatelny, křtitelnice a všech soch v kostele. Tato technika zahrnovala precizní nanesení tenké vrstvy zlata na povrch všech těchto prvků, což vytvořilo nádherný a vznešený lesk, který zdůraznil krásu a náboženský význam těchto uměleckých děl.⁴⁶

V archiváliích byly zaznamenány i platy pracovníků kostela [16]. Varhaník měl nárok na roční plat 100 000 korun, kostelník 60 000 korun, měchošlap 20 000 korun a zvoník také 20 000 korun.⁴⁷

---

⁴¹ Ibidem.

⁴² Viz Mollinová (pozn. 1), s. 6.

⁴³ Státní okresní archiv Přerov, *Stavba farního kostela, přiložen seznam dárců*, rejstříkové číslo 1470/28.

⁴⁴ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 3.

⁴⁵ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 4.

⁴⁶ Ibidem, s. 4.

⁴⁷ Státní okresní archiv Přerov, *Stavba farního kostela, přiložen seznam dárců*, rejstříkové číslo 1470/29.

2.2 Pozdější úpravy

Původní kostelní zvony padly za obět první světové válce, protože byly roku 1916 roztaveny a použity jako zbrojní materiál.⁴⁸

V roce 1925 místní obyvatelé zorganizovali sbírku na nové kostelní zvony. Bohužel, vybraná částka nestačila, a obec navíc dlužila nějaké peníze. Proto požádala o půjčku u arcibiskupství Olomoucké. Díky tomu byly 29. srpna roku 1926 osazeny a vysvěceny nové zvony kanovníkem Františkem Spurným.⁴⁹ Tohoto roku byl také opraven sanktusník kostela, protože z důvodu zatékání vody hrozilo jeho sesunutí. Opravou byla pověřena firma Konečný a Nedělník, která si za celkové opravné práce vyžádala 3590 korun.⁵⁰ Bohužel, za druhé světové války byly zvony kostela opět roztaveny pro vojenské účely.

Po válce, v 50. letech, kostel stále neměl zvony, a proto byl jeden zvon zapůjčen ze sousedících Uhřetic. Až po Sametové revoluci, přesněji v roce 1998, byla uspořádána sbírka, díky které bylo vybráno dostatek peněz na nový zvon. Ten byl ulit ve firmě rodiny Dytrychovy.⁵¹ Farníci tedy museli čekat přes čtyřicet let na vlastní zvon, který by ohlašoval mši a další sváteční obřady.

Kromě pohnuté historie kostelního zvonu spjaté s válkou se v této době událo i několik dobrých věcí. Například byla za války kostelu darována soška Pražského Jezulátka [17], která byla obratem posvěcena a dnes je posazena na vedlejším oltáři sv. Josefa.

Roku 1945 kostel zvládl ustát nálet sovětských vojsk, jen s poškozením oken a střechy, tu nechali opravit o dva roky později.⁵²

Ve čtyřicátém šestém byl zasypán močál u kostela kamením a na jeho místě byly vysázeny růže a další květiny. Dále se obec pustila do opravy varhan a přidala elektrický ventilátor.⁵³ V roce 1948 byly nově nainstalovány kostelní hodiny. Následně byla provedena oprava poškozeného svatostánku [18]. Spolu s ním bylo do kostelního prostoru nainstalováno elektrické vedení. Novou výmalbu provedl Alois Panáhelm a o renovaci se postaral Alois Richter. O pár let později byla zajištěna nová krytina střechy, jelikož původní došky se uvolňovaly a padaly na zem.⁵⁴ Na Božích mukách umístěných před kostelem [19] byla provedena rekonstrukce hlavičky sochy dítěte, posléze ale byla opět poškozena a dodnes chybí.⁵⁵

---

⁴⁸ Viz Drechsler (pozn. 2), s. 201.

⁴⁹ Viz Marjáněk (pozn. 4), s. 24.

⁵⁰ Ibid., s. 23.

⁵¹ Viz Drechsler (pozn. 2), s. 201.

⁵² Viz Mollinová (pozn. 1), s. 5.

⁵³ Státní okresní archiv Přerov, *Kniha kostelních účtů*, rejstříkové číslo 1470/7.

⁵⁴ Ibidem.

⁵⁵ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 3.

Místní se tedy i v takto těžkých dobách o kostel starali, jak mohli. I dnes je kostel udržován v dobrém stavu, jak místními obyvatelkami, které se podílejí na jeho údržbě, tak panem farářem.

3 ZASVĚCENÍ SVATÉMU BARTOLOMĚJI

Svatý Bartoloměj, jehož původní jméno bylo Natanael, je v křesťanství ctěn jako jeden z dvanácti apoštolů. Jeho svátek se slaví 24. srpna. V umění bývá zobrazován jako postarší muž oblečený do jednoduchého roucha, se šedivými kadeřemi a vousy. Podle katolické tradice se věří, že Bartoloměj šířil křesťanskou víru na území Malé Asie, Arménie, Etiopie a v severní Indii. Na svých cestách měl získat mnoho stoupenců mezi místním obyvatelstvem a stal se misionářem křesťanství v těchto územích.⁵⁶

Právě ve zmíněné Arménii byl krutě mučen a popraven formou stažení kůže zažíva ostrým nožem a následně ukřižován hlavou dolů. Zprávy o tom, že svatý Bartoloměj měl být popraven stětím hlavy, jsou někdy přítomny v různých tradicích a pověstech, ale pravdivost těchto příběhů není jednoznačně prokázána. V daných dobách a v různých kulturách existovalo několik různých způsobů popravy, a způsob, jakým byl Bartoloměj skutečně popraven, může být nejasný. Není tedy možné s jistotou tvrdit, že by mu byla sřata hlava, zvláště pokud to nebylo zvykem v dané zemi. Přesné detaily jeho mučednictví zůstávají v historických pramenech často neurčitě. Atributy odkazují na jeho mučednickou smrt a jsou jimi: jeho vlastní kůže, nůž na stahování kůže, kniha, bílý plášť, kříž, jeho vlastní hlava, a další.⁵⁷

Slovo patron vychází z původního latinského slova *patronus*, neboli ochránce.⁵⁸ Na Moravě bylo svatému Bartoloměji zasvěceno celkem 59 kostelů, včetně toho polkovického, a je čtvrtým nejvíce zastupovaným patronem kostelů v naší zemi.⁵⁹ Bartoloměj bdí nad všemi, kteří pracují s kůží, jako jsou kožešníci, pastevcí, krejčí, koželuhové, obuvníci, knihvazači ad., a chrání věřící před kožními a nervovými chorobami.⁶⁰

Císař Karel IV. (1316–1378) získal část ostatků tohoto světce. Díky jeho úsilí se tyto ostatky staly součástí Svatovítského pokladu a byly převezeny a uloženy v katedrále svatého Víta v Praze.⁶¹

Důvodem, proč si polkovičtí občané vybrali pro kostel zrovna sv. Bartoloměje, je odkaz na bývalou kapli se zvonící. Ta byla osazena zvonem zasvěcenému sv. Bartoloměji, patronu koželuhů. A právě polkovičtí obyvatelé se v tehdejších dobách nejčastěji živili jako koželuhové, proto si vybrali tohoto patrona.⁶²

---

⁵⁶ Eliška Uhrová, *Patrocinia kostelů na Moravě a jejich změny* (diplomová práce), Katedra geografie UPOL, Olomouc 2018.

⁵⁷ <http://catholica.cz/?id=3905>, vyhledáno dne 12.1.2023

⁵⁸ Eliška Uhrová, *Patrocinia kostelů na Moravě a jejich změny* (diplomová práce), Katedra geografie UPOL, Olomouc 2018.

⁵⁹ Ibidem.

⁶⁰ <http://catholica.cz/?id=3905>, vyhledáno dne 12.1.2023

⁶¹ Ibidem.

⁶² Viz Mollinová (pozn. 1), s. 11.

V archivu v Henčlově se nachází dopis z roku 1908, který byl adresován jeho císařskému královskému veličenstvu, Františku Josefu I. V tomto dopise je zmíněna prosba o navržení jména patrona nového kostela. Dopis byl nejspíše zaslán, aby pro obyvatele na tak významnou stavbu přispěl i sám císař, jak bylo v dobách Rakouska-Uherska běžné. Dopis obsahovat také ujištění, že je už od občanů vybrána určitá částka.⁶³

---

⁶³ Státní okresní archiv Přerov, *Rozpočet na stavbu kostela, přiloženy účty, záležitosti týkající se opravy kostela, mj. výmalba kostela, oprava střechy*, rejstříkové číslo 1470/29.

4 POPIS KOSTELA

Novogotický kostel, je téměř orientován na východ a skládá se ze tří lodí [viz. 5, 20]. Hlavní loď je převýšená. Toto uspořádání odpovídá typu nepravé baziliky, jelikož všechny tři lodě jsou završeny jednou střechou. Kostelní chór je zakončen polygonálním závěrem a má sakristii, která vystupuje z fasády. Tlak zdí je rozptýlen vnějším opěrným systémem, což je běžné u gotických staveb. Tento opěrný systém má tři úrovně, ale je velmi střídmy, což je typické pro kostely menších rozměrů. Chybí zde ozdobné sochařské prvky, jako jsou fiály. Jediné opěrné pilíře, které zdobí průčelí kostela, jsou zakončeny věžičkami a kamennými prvky.

Celková výška kostela, včetně věže, činí 36 metrů. Bez věže by byl kostel vysoký pouze 13 metrů, což je měřeno od podlahy k vrcholku sedlové střechy. Rozpětí kostela v nejširším místě dosahuje 30 metrů.⁶⁴

Průčelí kostela je zakončeno věží s zvonící. Na konci hlavní lodě se také nachází druhá menší věžička, známá jako sanktusník. Sanktusník naznačuje předěl mezi lodí a chórem kostela.

Kostel sv. Bartoloměje byl vystavěn převážně z režných pálených cihel v běhounové vazbě. Detaily stavby, jako například masivní sokl kostela, portál, trojlíst nad hlavním vchodem a římsa, která rozděluje jednotlivé etáže, jsou vytvořeny z kamene. Kromě toho jsou kamenné také kosiny na vnějších opěrných pilířích a kružba hlavního vitrážového okna. Na všech čtyřech stranách kostelní věže byla osazena dřevěná okna.

Průčelí kostela [21] je rozděleno do tří os, které jsou dále rozděleny do tří etáží s věžním nástavcem. Střední osa je mírně předsazena a zdůrazněna před bočními osami, čímž vytváří akcent. Vnější opěrný systém je viditelný na všech čtyřech stranách prvních dvou etáží kostela, kde nahrazuje vysoký pilastrový řád masivními pásy, které postupně směrem odspodu vstupují do fasády. Tento architektonický prvek dává kostelu plynulý kuželovitý tvar směrem nahoru, což mu dodává lehkost a eleganci.

Dolní část průčelí je přerušena vnějším opěrným systémem ostění a, jak již bylo zmíněno v předchozím odstavci, je rozdělena do tří os. Na obou postranních osách kostela se nacházejí dřevěná lomená ústupková okna. Parapety oken jsou vytesány z kamene a mají horizontální naklonění pod úhlem 70 stupňů, což kopíruje kamenné šikmé prvky na fasádě a propojuje se s dolní římsou, která obklopuje celou stavbu. V centrální ose kostela se nachází ústupkový portál, který slouží jako hlavní vstup do kostela.

Portál, podobně jako okna, má lomený tvar a je vsazen do masivní stěny kostela. Dřevěné dveře jsou zdobeny kovovými pruty, které se spirálovitě vinou od pantů směrem ke středu, vytvářejíce rozmanité vzory. Kliky dveří jsou také detailně zpracovány pomocí kovových oblouků. Nad dveřmi se nachází kamenné ostění, které je

---

⁶⁴ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 3.

rozděleno na tři části a vyplněno vitráží. Prostřední část je nejbarevnější, s prvkem „božího oka“, které září a svým zrakem propaluje každého návštěvníka svatostánku. Tento architektonický prvek má své kořeny již ve středověku, kdy byl nad hlavním vchodem umístováno vyobrazení Ježíše Krista v mandorle, nebo jiný symbol, který označoval duchovní místo, kde byl přítomen Bůh. Boční části vitráže jsou vyrobeny z modře zbarveného skla, které má dva odstíny, přičemž okraje jsou tmavší. Tato barva pravděpodobně symbolizuje křesťanské nebe, v jehož středu sídlí Bůh Otec.

Kolem kamenného ostění hlavního vchodu se nachází již zmíněný ústupkový portál. Tento portál má vnější část tvořenou profilováním a směrem ke středu jsou dveře obklopeny dvěma polosloupky z každé strany. Tyto polosloupky mají patku, hladký dřík bez žlábků a zdobnou hlavici. Hlavice obsahují abakus s žlábkem a echinusem, volutami mezi nimi, a uprostřed se nachází trojlíst, vše zakončeno prstencem.

Nad portálem hlavního vchodu se nachází vimperk, vyplněný kamenným trojlístem. Vimperk je zakončen květinou a po stranách je zdoben kraby.

Druhé patro hlavního průčelí má, stejně jako první, patro tři osy. Střední osa je opět mírně zdůrazněna a přesahuje do třetí etáže, kde je vyplněna vitráží ve tvaru lomeného oblouku, kopírujícího tvar oken. Tato vitráž je rozdělena kamennou kružbou do tří částí. Spodní část je rozdělena do tří segmentů, které jsou v současné době zazděny. Prostřední část obsahuje tři větvové prvky ve tvaru lomených oblouků, které nyní slouží jako okna. Horní část vitráže se skládá z kruhového vzoru s osmi oblouky po celém obvodu a nad ním jsou umístěny dva plaménkové motivy, které symbolicky zakončují vitrážové okno. Třetí část vitráže, stejně jako v předchozím patře, je v současné době zazděna.

Boční osy druhé etáže jsou stejné jako v prvním podlaží, jak jsem již zmínila výše v textu, jen s tím rozdílem, že okna jsou vertikálně protáhlejší.

Třetí patro, opět rozdělené do tří os, postupně přechází do věžního nástavce a směrem k bočním stěnám kostela se zužuje podle tvaru střechy. Střední osa je o něco výše než postranní osy, protože do ní zasahuje vrchol vitráže z etáže pod ní. V této části se nacházejí čtyři lomená okna vedle sebe, která mají společnou kosenou římsu. Jsou však velmi úzká a malá, takže dovnitř pronikající světlo je omezené.

Postranní osy mají dvě lomená okna stejného charakteru jako ve střední ose, ale krajní okna jsou výrazně nižší kvůli tvaru střechy, která kopíruje kosinu. Je zajímavé, že tato okna nepokračují parapety na římsu, ale pouze ji přerušují. Není zřejmé, zda byla tato konstrukce záměrná, nebo zda byly parapety odstraněny v průběhu času. Stěny kostela na bočních stranách jsou zakončeny fiálami s květinovou dekorací, což tvoří závěr vnějšího opěrného systému kostela, a tato ozdoba se nachází také na jiho-východní straně kostela.

Kostel je zakončen věžním nástavcem, který umožňuje pozorovat stavbu z dálky. Na spodní římsu nástavce plynule navazuje parapet okna ve tvaru lomeného oblouku, které je chráněno dřevěnými žaluziemi. Místo okna se skleněnou výplní je zde otevření.

Nad oknem vede vodorovná přepážka, na níž jsou umístěny plně funkční hodiny. Nad hodinami se nachází malé střílnovité okno, které slouží k ventilaci. Každá strana věže má stejně utvářené okno a hodiny. Všechny boky věže jsou zdobeny pilastry s malými útvary na spodní části, připomínající okenní parapety.

Věžní nástavec je zakončen jehlovou střechou, která má zahnutý spodní lem, tvořící štíty zakončené květinovou ozdobou. Na samém vrcholu věže lze vidět charakteristický prvek, zlatou makovici s křížkem.

Sanktusník se nachází na druhé straně kostela, nad hlavním oltářem, na hřebeni střechy. Vnitřek sanktusníku obvykle ukrývá malý zvon, který se používá během mše. Sanktusník má tvar pravidelného čtverce, který je diagonálně otočen o 45°. Jeho střecha je jehlová, stejně jako u hlavní věže kostela, a zakončena je oblým spodním lemem, na jehož vrcholu se nachází křesťanský kříž.

Zakončení chóru je polygonálního tvaru. Sakristie se výrazně prodlužuje od zakončení kostela a spojuje se s ní vřetenovým schodištěm. To umožňuje faráři pohodlný vstup do kostela zadním vchodem, který vede přímo do sakristie. Alternativně může pokračovat po točitém schodišti do horního patra.

Stěnu kostelního chóru prolamují velká vitrážová okna ve tvaru lomeného oblouku na obou stranách, které elegantně navazují na vnější opěrný systém kostela skrze okenní parapet. Chór je zakončen polygonální střechou, která téměř uzavírá celkový tvar kostela, s výjimkou návaznosti střechy nad sakristií.

Sakristie má sedlovou střechu, na jejímž vrcholu se nachází velký kamenný kříž. Fasáda sakristie na obou stranách, v obou patrech, obsahuje lomená okna s vitráží, která znovu elegantně navazují na vnější opěrný systém kostela prostřednictvím okenního parapetu.

Vřetenové schodiště má polygonální tvar a je zakončeno polygonální střechou. Na západní straně se nachází vchod do kostela, určený výhradně pro faráře. V kostele se nachází také další boční vchod, který slouží zvoníkovi a varhaníkovi. Ti se skrze tento vchod a vřetenové schodiště dostávají na ochoz a ke zvonícím. Tento vchod se nachází na jižní straně kostela, těsně za přední fasádou. Na zbývajících dvou stranách závěru kostela poskytují světlo dvě lomená okna. Horní etáž vřetenového schodiště je vyplněna pěti lomenými okny, uspořádanými těsně vedle sebe, a zakončena jednou společnou římsou.

4.1 Boží muka

Před hlavním vchodem do kostela, po jeho levé straně, stojí Boží muka. Zde se může pozorovat zvláštnost spočívající v umístění dvou postav po stranách kříže s umučeným Kristem. František Tichý z Uhřetic s manželkou byli dárci kamenného kříže.⁶⁵

Sousoší stojí na širokém piedestalu, který vytváří pomyslné schody. Sokl je bez dekoru, a jen v jeho horní části je český nápis, ve kterém je psáno „*Pojďte ke mne všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím*“.⁶⁶

Patka připomíná torus sloupu v korintském stylu, který plynule navazuje na ústřední část sloupu, tu z boku lemují dva podstavce pro boční sochy ve tvaru závitnice s dekorativními prvky. Dřík sloupu vyplňuje mělká nika s drobnou soškou stojící Panny Marie s malým Ježíškem. Panna Marie má vážný výraz a je oděna do bohatě řaseného oděvu s rouškou a korunou na hlavě. Je natočena směrem k divákovi, v levé ruce drží dítě, a pravou ruku natahuje podél těla s otevřenou dlaní, což vyzrazuje svěření. Stojí na jemně opracovaném oblaku s obráceným srpkem měsíce. Tato socha zobrazuje typ madony Assumpty, známé také jako Královna nebes. Dítě v její ruce je otočeno tělem směrem k divákovi a ukazuje obě své prázdné dlaně. Bohužel, hlavička této sochy nedávno utrpěla poškození od místní mládeže.⁶⁷

V horní části pod hlavicí sloupu se v rozích nachází dvě květiny, které nejsou blíže specifikovány, ale zdají se velmi podobné růžím divokým. Korunní římsa je stylizovaným dórským stylem, rytmicky členěným kanelurami. Nad ní následuje abakus a echinus, který zakončuje samotný sloup a zároveň slouží jako podstavec pro sochy. V polovině sloupu se nachází figurální část. V prostřední části vystupuje podstavec pro kříž, na kterém je zobrazen ukřižovaný Ježíš Kristus. V soklu sloupu je basrelief, na němž dominuje kalich a za ním roste hroznové víno. Mezi hlavicí sloupu a spodní částí kříže je vyrytý vzor, který evokuje travní porost nebo kamennou strukturu. Samotný kříž působí velmi masivně, a jeho konce jsou zakončeny špičkami. V nejvyšší partii kříže je přidělán nápis JNKZ na jakoby přibitém papíru.

Kristus je vyobrazen v typické pozici mučedníka, což zahrnuje skloněnou hlavu směrem doprava, ruce přibité ke kříži, nohy překřížené a nakloněné v kyčlích a kolenou. Rouška zakrývá jeho bedra, a trnová koruna na hlavě způsobuje utrpení.

Vlevo a vpravo od kříže stojí dvě postavy: Panna Marie a svatý Jan Evangelista. Panna Marie stojí v kontrapostu, s rukama složenýma na hrudi v modlitbě. Je zachycena v klidném postoji s zavřenými očima. Socha svatého Jana je vážnější, přitahuje pozornost celým svým tělem, obrací se k divákovi a krokem v předstihu vstupuje do prostoru. Jeho ruce jsou složeny v prosebném gestu, a jeho pohled směřuje k nebesům.

⁶⁵ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 6.

⁶⁶ Text je vyňat z Bible, ekumenický překlad, Matouš 11,28.

⁶⁷ Informace získána ústní formou, paní Helena Menšíková, podzim 2022.

Má šat s draperií, který mu přehazuje přes jedno rameno, a vlnité vlasy spadají na ramena. Obě sochy mají relativně větší hlavy ve srovnání s tělem a jsou ve velikosti podživotní.

4.2 Interiér kostela

Půdorys kostela se dělí na tři lodě, staženou příčnou loď a polygonální chór, který je zakončen sakristií, jak bylo už několikrát zmíněno výše. Interiér, stejně jako exteriér, je koncipován v neogotickém stylu [22]. Nicméně, vzhledem k tomu, že se jedná o malý venkovský kostel, jeho malířská výzdoba je velmi jednoduchá s minimem dekorativních prvků. Jak jsme se dozvěděli z předchozích kapitol, obec měla velké obtíže se sháněním financí na výstavbu kostela a byla dokonce zadlužena. Z těchto důvodů není možné očekávat bohatou výzdobu.

Kostel je natřen bílou barvou, a interiér je oživen pouze prvky červené barvy, které vytvářejí kontrast se světlým prostředím. Odstín červené barvy, použitý v interiéru, není typický pro gotiku, ale spíše pro barokní stavby. Tento prvek naznačuje eklektický přístup, který byl běžný na konci 19. století. V době, kdy architekti aktivně hledali univerzální sloh, často nacházeli inspiraci v historických stylech, což vedlo k vzniku eklektických prvků, jako je ten ve zmíněném kostele. Typickým příkladem může být Národní divadlo v Praze, které bylo vystavěno v neorenesančním duchu.

Hlavní vchod do kostela je oddělen od vnitřní části malou předsíní, což je běžné v kostelní architektuře. Při vstupu do kostela z této předsíně se naskytne pohled na interiér kostela, který je rozdělen do tří lodí s křížovou klenbou. Ramena klenby jsou svedena do masivních kamenných sloupů. Dřívky každého sloupu jsou osmiboké a nahoře se zužují do hladkých válcových dřívků. Hlavice sloupu má čtvercový tvar a zdobí ji žlábků na každém rohu [23].

Na severní stěně kostela, hned vedle zpovědnice [24], jsou umístěny dvě malé slepé arkády s lomeným zaklenutím, připomínajícími gotické okno. Každou z těchto arkád zdobí kříž s úzkou nožkou a mramorovým podstavcem. V levém výklenku je umístěna dřevěná socha, znázorňující svatého Judu Tadeáše [25]. Tato socha je vyobrazena v pokorném gestu s pravou rukou na srdci, kde drží obrázek s Kristovou tváří. Svatý Juda Tadeáš je zobrazen jako mladý muž s vousy, oděný v zeleno-červeném rouchu, a s hlavou mírně nakloněnou na stranu. V levé ruce drží kyj, o který se opírá. Vedle něj, ve vedlejší výklenku, stojí socha svatého Antonína Paduánského [26]. Sv. Antonín je oděn ve františkánském rouchu s opaskem, a v rukou drží Jezulátko, které se dotýká jeho tváře. Jezulátko sedí na knize, pravděpodobně Bibli. Pod pravou paží sv. Antonína vyčnívá bílá lilie, symbol čistoty.

Před oběma sochami svatých stojí oltář, překrytý ubrusem. Na tomto oltáři je umístěna dřevěná socha svaté Anežky České [27], jejíž hlava je přikryta černou látkou. Okolo krku má řetízek s křížkem a na hlavě nese zlatou korunu. Pohled svaté Anežky směřuje dolů a její gesto vyjadřuje pokoru. U jejích nohou leží beránek, v pravé ruce drží model svatostánku.

Mezi hlavním vchodem a sochami světců stojí zpovědnice vyrobená ze světlého dřeva v neogotickém slohu. Horní část zpovědnice má podobu sedlové střechy s vimperkem, který je zakončen dvěma fiálami s pozlacenými kříži a na vrcholu zdoben

kytici, rovněž pozlacenou. Další neogotické prvky na zpovědnici zahrnují jeptišky, trojlístky a lomené oblouky

Na pravé straně nartexu se v okenním výklenku nachází oltářní menza [28], na které leží bílá dřevěná schránka, jež je zabezpečena zámkem. Tato schránka slouží buď k uložení milodarů od věřících nebo k uchování relikvie. Na dveřích schránky je vyobrazen motiv ukřižovaného Krista, a tento motiv je orámován obloukem, který má tvar podkovy. Okraje a kříž jsou pozlacené. Horní část schránky je zakončena stínou, jež připomínají hradby. Po obou stranách oltáře jsou umístěny dva elektrické svícny zdobené motivem vinné révy s listy. Na obou rozích oltáře stojí dva klečící andělé modlící se směrem k schránce. Před oltářem jsou umístěny dřevěné máry, které nemají v kostele jiné místo k uložení.

Dále v pravé části nartexu jsou dva mramorové sokly, na kterých jsou umístěny bohatě dekorované křišťálové svícny [29]. Sokly jsou po stranách dekorovány basreliéfem ve tvaru oken se dvěma oblouky. Horní část je, stejně jako schránka ve výklenku místnosti. Na jihozápadní stěně se nachází dřevěné dveře, jež slouží jako boční východ z kostela.

Hlavní prostor je rozdělen do čtyř klenebních polí zakončených křížovou klenbou. Zdi jsou vymalovány bílou barvou a prostory mezi klenbami barvou červenou. Lemování oken části kleneb je vyplněno jemně šedou barvou, která ladí s barevnou koncepcí kostela. Nad klenebním pásem mezi křížením a chórem je český nápis „Nezhyne rod, jenž věřit neustane“, který je zakončen dekorativním motivem. Ze třetího klenebního pole je zavěšen velký elektrický lustr z českého křišťálu.

Vitrazová okna dodávají svatostánku mnohobarevný nádech. Střední část je bez barev, aby se dovnitř dostalo co nejvíce světla. Její okraje hrají červenými, modrými, zelenými a žlutými barvami. Ve spodní části je dedikace donátorů vitrazových oken. V oranžovém poli je nápis „Věnovala rodina Křepelkova“. Po obou delších stranách visí křížová cesta, která začíná na levé severní straně a končí na pravé jižní stěně.

Podlaha je složena z malých kachliček s dekorem ve tvaru čtyřlístů. Po obou bočních lodích jsou umístěny dřevěné lavice.

Chór kostela je vyvýšen o jeden schod nad úroveň podlahy lodi a je potažen červeným kobercem. Před tímto schodkem je posazeno malé baptisterium, které stojí na tenké noze. Osmiboký tvar dekorují malé zlaté prvky přepásaných linií na každé straně. Na vrcholku stojí dvě polychromované sochy sv. Jana Křtitele a Ježíše Krista. Jan stojí na skalním výběžku v červeném hávu s pravou rukou zdviženou nad Kristem, v níž drží misku, kterou vylévá na hlavu Spasitele. Kristus stojí pokorně v řece Jordán, oděn pouze v bederní roušce.

Samotný chór [30] je opatřen hlavním oltářem, dvěma bočními oltáři a oltářní menzou. Po levé evangelijní straně je osazena kazatelna. Stejně jako baptisterium stojí na osmihranné nožce, která nese těžkou váhu kamene. Na každé straně osmiboké

kazatelny je mělký reliéf dvou jeptišek se zlatým dekorem vinných listů a kvadrilobem. Ze spodního okraje visí další zlatý prvek v pásu ve tvaru lilií obrácených hlavou dolů. Horní část kazatelny je zdobena obdobně. Baldachýn opět lemují zlaté lilie po obou stranách, horní i dolní. Každou hranu horní strany zdobí malá věžička se zlatou kytkou. Nejvyšší část baldachýnu zakončuje stříška v podobě věže s dekorativním opěrným systémem a opět se zlatým dekorem lilií a kytěk s křížem v nejvyšším bodě. Ve vnitřní části věže stojí polychromovaná soška Ježíše Krista, který je vyobrazen jako Dobrý pastýř. V ruce drží pastýřskou hůl a na pravém rameni má beránka.

Za oltářem je schovaný prostor, který je určen pouze pro církevní hodnostáře, nazývaný sakristie. Před samotným vstupem do místnosti je nad vchodem osazen nápis [31], který se váže k posvěcení svatostánku: „František Saleský, kníže–arcibiskup olomoucký, tento jubilejní chrám Páně posvětil dne 30. září 1909.“

Sakristie [32] je malá obdélná místnost, která má po pravé straně dřevěný sekretář, nahoře zdobený dekorem v podobě vinných listů. Na sekretáři je posazena polychromovaná socha Ježíše Krista s žehnajícím gestem. Místnost má tedy již zmíněný vchod ze zadní strany kněžiště a druhý je na protější straně. Druhý vchod navazuje na šnekovité schodiště, které začíná na severovýchodním zadním vstupu do kostela a končí v horním patře. Prostory v horním patře mi bohužel nebyly zpřístupněny.

V patře se nachází pěvecký kůr, který se pyšní neogotickými varhanami [33]. Skříň varhan je ze světlého dřeva, a na spodní části jsou vyřezány motivy jeptišek, které po stranách lemují polosloupky imitující korintský řád. Čtyři otvory pro píšťaly napodobují orámování oken; prostřední dva mají tvar lomeného okna, postranní jsou zvláštní variací na oslí hřbet, který se nahoře zužuje a je dekorován zlatými liliemi. V malém prostoru mezi varhanami a balkonem jsou uloženy přebytečné kostelní lavice a kancionály v českém jazyce. Balkon je z vnější strany zdoben řadou dekorativních prvků jeptišek s naznačenými sloupky mezi nimi. Do druhého podlaží se varhaník dostane po točitém schodišti, které má vstup na severní straně kostela. Schody pokračují do dalšího patra, které vede ke kostelním hodinám. Tento prostor je oddělen zamknutými dveřmi, do kterých vstupuje pouze hodinář, který jej jednou měsíčně seřizuje. Do těchto prostor jsem se také nedostala, jelikož podlaha v místnosti je ve velmi špatném stavu a bylo by to nebezpečné.

4.2.1 Oltáře

Nástavec hlavního oltáře vytvořil prostějovský řezbář Methoděj Fabel roku 1909 z dubového dřeva.⁶⁸ Stejně jako zbytek vybavení kostela, i hlavní oltář, byl vytvořen v neogotickém slohu. Povrch evokuje dojem drahého mramorového materiálu, ale ve skutečnosti je pouze potažen umělým mramorem. Samotný oltář je rozdělen na tři hlavní části: zleva socha Bolestné Panny Marie, prostřední část zdobí již zmíněný obraz sv. Bartoloměje, a vpravo stojí socha Matky Bohorodičky, sv. Anny.

---

⁶⁸ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 4.

Ústřední část spodní partie oltáře slouží jako schránka svatostánku, na hostie potřebné ke mši. Dvířka schránky jsou opatřena zámkem na klíč. Nad schránkou je stříška s výklenkem, ve kterém se nachází procesní kříž, který se používá při pohřebním průvodu.⁶⁹ Po bocích oltáře klečí dva andělé, kteří se modlí k světům. Dolní část zdobí opakující se motivy jeptišek, které se objevují i v dalších částech kostela popsanych v předchozích podkapitolách.

Sochy jsou od ústřední malby odděleny dvěma bílými hladkými sloupky s pozlacenou patkou a korintskou hlavicí. Obě niky na sochy nahoře zakončuje dekorativně pojatý vimperk s prvky trojlistů a kříže. Vršek oltáře evokuje vnější opěrný systém gotických staveb s věžičkami, fiálami, opakujícími se motivy jeptišek, motivy krabů a kytek, a jednotlivé detaily jsou pozlacené.

Ve věžičce, na samém vrcholku oltáře, je osazena drobná socha Božského srdce Páně, která je oděna v bohatém rouchu a olemována svatozáří.

Hlavní deskový obraz sv. Bartoloměje [viz. 14] namaloval Oldřich Lasák, který byl stejně jako Metoděj Fabel z Prostějova.⁷⁰ Obraz je zasazen do černého rámu ve tvaru lomeného oblouku lemovaného zlatým pásem. Světec je vyobrazen v neklidném gestu, hledící vzhůru k nebesům, stojící rozkročený s ostrým nožem v levé ruce, nástrojem svého umučení. Je oděn v tmavě modrém a rudém šatu, a obraz působí neklidně a temně.

Boční socha Bolestné Panny Marie stojí s rukama sepjatýma na hrudi. Je oděná v červeném šatu a modrém plášti, který zahaluje i vlasy. Lemy látek jsou pozlacené. Za hlavou má tenkou zlatou svatozář. Přes pravou ruku má přehozenou bílou roušku. Svůj pohled odvrací od věřícího směrem ke sv. Anně. Ve tváři lze jasně vyčíst bolest a utrpení nad ztraceným synem.

Protější socha sv. Anny je vyobrazena ve střidmějším gestu, korunovaná svatozáří, s pravou rukou položenou na srdci a levou držící svatou knihu. Oblečená je v esovitém prohnutí a pohledem směřuje k věřícímu. Její roucho střídá žlutou a zelenou barvu, a vlasy jsou zakryté bílým přehozem.

Oltář celkově působí kompaktně, světci spolu komunikují, a výzdoba zapadá do mobiliáře kostela.

Na severní straně chóru se nachází boční oltář se sochou sv. Josefa [34], obložený umělým mramorem. Před oltářem má své čestné místo malé Jezulátko, které stojí na malém podstavci.

Nejvýznamnější sochou Jezulátka je pražské, které věřící naleznou v kostele Panny Marie Vítězné v Praze. Jeho typickým znakem je bohatý šat, který se mění podle jednotlivých událostí církevního roku.

---

⁶⁹ Informace získána ústní formou, P. Mgr. Pavel Ryšavý, zima 2023.

⁷⁰ Viz Samek (pozn. 3), s. 825.

Polkovické jezulátko [viz. 15] je oblečeno v šatu tělové barvy, se zlatým prošíváním. Okolo límce a okrajů rukávků je bílá řasená krajka, která zdobí i spodek šatu. Děťátko má klidný výraz v obličeji a zlaté kučeravé vlasy, na kterých spočívá zlatá královská koruna s křížkem na vrcholu. Před Jezulátkem se nachází zlatý křesťanský kříž s ukřížovaným spasitelem. Po bocích oltáře stojí dva zdobené svícny.

Spodní část oltáře je rozdělena do tří částí, jež jsou decentně zdobeny. V každé z nich se nachází zlatý prázdný rám, jehož rohy vyplňují zlaté lilie a uprostřed je zlatý kruh. Střední část oltáře je opět rozdělena na tři části, z nichž ústřední část obsahuje niku s dřevěnou sochou sv. Josefa. Světec stojí bos a svým pohledem shlíží k věřícím. Na sobě má bohatý světle modrý šat, přes který mu přesahuje žlutý plášť, z rubu zelený. Je zobrazen jako skromný a zbožný muž s hnědými vlasy po ramena a plnovousem. Za jeho hlavou se nachází tenká svatozář. V levici drží malého Ježíška, jehož tělo je otočeno směrem k věřícím, a svým gestem s ním promlouvá. Ježíšek je oděn v bílém šatu, který symbolizuje nevinnost malého dítěte. Sv. Josef ve své pravici třímá několik stonků lilií, jež symbolizují čistotu a nevinnost. Ježíšek i lilie jsou atributy charakteristické pro tohoto světce.

Boční části oltáře zakončují po delších stranách sloupky s patkou, plochým dřikem a korintskou hlavicí. Prostřední části zkrášluje mělký reliéf variace na motivy jeptišky, která je dokonce obrácená vzhůru nohama. Zbývající místo doplňují trojlisty. Ústřední plochy vyplňuje zlatá dlouhá kytice, která se v horní části rozevívá svými květy.

Nejvyšší část oltáře završuje vimperk s trojlistem, jetelovým křížem a pozlacenými doplňky. Na každé straně jsou dvě fiály s kraby po stranách a završené kytkou. Vimperku korunuje kytka s latinským křížem. Všechny detaily jsou opět pozlacené.

Protějškem oltáře sv. Josefa je oltář Panny Marie Vítězné [35], zasazený na jižní straně kostela. Jeho koncepcí spočívá na stejném základu jako oltář zmíněný v předchozí kapitole. Panna Marie má hlavu mírně nakloněnou na pravou stranu a její zrak směřuje k nebesům. Na sobě má bílé, rozevláté roucho s pozlacenými okraji. V pase má roucho přepásané světle modrou látkou, jejíž konce, opět s pozlacenými konci, vlají ve větru.

Panna Marie stojí bosa na dřevěném podstavci, který dekorují balvany s travnatým porostem. Při detailnějším pohledu lze rozpoznat rozkvetlé bílé květy růže, které svými stonky omotávají kamení. Dva květy růží spočívají přímo na nártách bosých nohou. Dle mého názoru by to mohla být interpretace Kristových insignií nebo znamení čistoty a spojení s přírodou.

Postava má úzký pas a široké boky. Stojí v klidném postoji, i přes silný imaginární vítr, který jí táhne šat. Její ruce jsou sepnuté v prosebném gestu a přes zápěstí jí visí dlouhý růženec, který jí končí až pod kolena. V jinak klidném obličeji lze přece jen vyčíst náznak strachu a nejistoty. Vlasy má schované pod maforionem a za hlavou má hvězdnou svatozář.

Nedávno přidaným detailem je darovaná svíčka, která byla obci věnována ke stoletému výročí jeho vysvěcení. Spolu s dedikačním nápisem je na svíčce obrázek polkovického kostela a datum 1909–2009. Svíčka stojí nedotčena a slouží spíše jako dekorační předmět, kterého si farář, podle jeho slov, velmi váží.

4.2.2 Křížová cesta

Po obou delších stranách kostela, tedy na epištolní a evangelijní straně, jsou zavěšené terakotové výjevy křížové cesty Ježíše Krista [36]. Celkem kostel zdobí 14 zastavení, na každé straně tedy 7 výjevů. Těchto 7 scén je rozděleno do 2 trojic a jednoho odděleného výjevu. Každá trojice je zasazena do dekorativních slepých arkád, provedených stejně jako ty pro sochy sv. Antonína a sv. Judy Tadeáše. Samostatné výjevy, v pořadí sedmé z každé strany, se již nenachází po stranách bočních lodí, ale v chórové části kostela. Křížová cesta je součástí původního mobiliáře.

Polkovičtí si křížovou cestu objednali u firmy Johanna Heindla ve Vídni. V obrazové příloze [37] je náhled katalogu firmy na straně, kde se nachází ukázka reliéfní práce křížové cesty.⁷¹ Bylo zvykem zadávat zakázky zahraničním umělcům, jelikož se objednavatelům zdála cizí produkce prestižnější.⁷² Již v lednu roku 1912 zdobila chrám a byla posvěcena P. Hugem Ettlem 21. února. Pod každým výjevem je umístěn elektrický dvouramenný svícen. Tyto svícny byly přidány až po elektrifikaci kostela v květnu roku 1927.⁷³

Polychromované reliéfy jsou ohraničeny dekorativními rámci, které mají za cíl vytvořit dojem kamenných rámování. Na první pohled působí, jako by byly skutečně vyrobeny z kamene a zdají se být těžké. Tato ohraničení jsou zhotovena v neogotickém stylu. Každou scénu doprovází titulek, který popisuje, co se ve výjevu děje.

Ohraničení reliéfů má za cíl evokovat gotickou architekturu, využívající různé architektonické prvky. Spodní okraj ohraničení reliéfů je zdoben pilastry s hlavicemi, zakončenými konzolou, na níž jsou umístěny akantové listy. Dolní rám je mírně profilovaný a uprostřed je zdoben malou dětskou hlavičkou cheruba. Tento andílek má buclaté tváře a husté kudrnaté vlasy. Jeho pohled směřuje dolů a obličej má téměř bez výrazu. Po obou stranách andílka zdobí malá, rozevřená křídélka.

Zajímavým prvkem jsou dvě zlaté heraldické symboly růže, které jsou pozlacené a zdobí obě strany andílka. Horní části patek pilastrů jsou rovněž pozlacené. Tyto pozlacené prvky navazují na vysoké sokly, které ohraničují spodní část s popisky jednotlivých scén. Samotné texty popisující události jsou také pozlacené.

⁷¹ J. Lubos-Koziel, Der Markt für katholische künstlerische Massenproduktion in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts und am Anfang des 20. Jahrhunderts, in: *Opuscula historiae artium*, č. 68 2019, s. 27.

⁷² J. Otto, *Ottův Slovník naučný*, ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, Praha 1900, s. 114.

⁷³ Viz Mollinová (pozn. 1), s. 3.

Ústřední část s výjevem má ohraničení ve tvaru jeptišky, a její strukturu mírně narušují pilastry s oblým profilem směrem k vnitřní části rámu. Hlavice těchto pilastrů jsou provedeny v korintském stylu a zdobí je akantové listy.

Nejvyšší část rámu tvoří iluzi střechy, což je obvyklé u oltářů kostela. Lomená střecha má pozlacené okraje. V malém trojlistu, který tvoří pomyslný tympanon, je jemně vyrytá římská číslice I, označující první zastavení Křížové cesty. Vrchol iluzivní střechy zdobí prvky krabů a fiál po obou stranách. Nejvýše se nachází kytka, na které je umístěn pozlacený latinský kříž. Samotná cesta Kříže začíná na severní straně kostela směrem od vstupu k chóru, pokračuje na jižní straně směrem ke vchodu, kde končí posledním výjevem.

První výjev představuje scénu s pěti postavami, kteří spolu komunikují. Ježíš Kristus, kterého přivedl k soudu římský legionář, stojí mezi ostatními postavami. Soudcem je Pilát Pontský, který sedí na svém stolci a vynáší rozsudek. Druhý výjev zobrazuje scénu s čtyřmi postavami. Na popředí stojí Ježíš Kristus, který je připoután k sloupu a na nějž byl právě mučen. Má svatozář na hlavě a ruce za zády přivázané ke sloupu. Zřetelně lze vidět rány na jeho těle, způsobené bičováním. Vedle něj stojí žalárník, který má na sobě římské brnění a drží bič v ruce. Třetí postava je žena, pravděpodobně Maria Magdaléna, která stojí na kolenou u Ježíšových nohou a zdá se být zoufalá z jeho utrpení. Poslední postavou v této scéně je římský legionář, který se dívá na dění s lhostejností. Prostředí je prosté, s kamenným sloupem a architektonickými detaily v pozadí, což dává důraz na utrpení Ježíše.

Scéna druhá vyobrazuje Spasitele, jak se chystá nést svůj kříž na horu Golgotu. Ježíše obklopují dvě postavy na každé straně. Všechny čtyři postavy jsou zobrazeny v nějakém gestu, ale všechny mají jeden cíl, předat těžký dřevěný kříž Kristova ramena. Ježíš naposledy stojí vzpřímeně ve svém pozemském bytí a v klidném gestu přijímá tíhu kříže. Okolní postavy na něj sahají a narušují jeho osobní prostor, ale on odevzdaně přijímá vše, co má nadějit. Na pozadí vlevo se nachází kamenná architektura, tedy město, a napravo máme výhled na horu Golgotu.

Následující třetí výjev představuje Krista, jak pod těžkou váhou kříže poprvé upadl na zem. Je zachycen v momentě pádu a voják, který ho má kontrolovat, ho chytá za plášť v marném pokusu pádu zabránit. Druhý voják si přidržuje kopí a scéně přihlíží. Postava nalevo od něj, drží část kříže, aby se Kristu lépe vstávalo a v druhé ruce drží košík s lanem. Napravo je plačící žena, která si dlaněmi zakrývá celý obličej. V levé části v pozadí stojí kamenná zeď, ve střední části má divák pohled na malou část hory, a napravo je opět architektura.

Ježíš na své cestě na horu potká svou matku Pannu Marii, která se snaží dotknout Kristových rukou. Jejich pohledy se střetávají a vyvolávají pocity lásky i strachu. V pozadí jsou další tři osoby, které se snaží setkání matky se synem přerušit. Voják křičí, další muž se dívá na odsouzeného, a pravděpodobně Máří Magdaléna se snaží odvést matku pryč. Tento výjev je veřejný, ale jako by se udál v intimní scéně. Pozadí je

velmi podobné tomu v předchozí scéně, kde se zdá, že matka a syn ignorují okolní ruchy a soustředí se jen jeden na druhého.

Co se týče pátého výjevu, jedná o scénu slitování nad nebohým spasitelem. Šimon stojí před Kristem a pomáhá mu nést těžký kříž. Postavy mají stejné polohy těla. Římsí legionáři na ně promlouvají a ukazují směrem k hoře. Vypadají docela zmateně nad tímto milosrdným aktem. V pravém dolním rohu stojí malá postava, zřejmě dítě, které pláče nad celou událostí a pravou rukou si zakrývá obličej. Pozadí je rozděleno do dvou vertikálních rovin, vlevo lze spatřit pahorek Golgoty, a vpravo stojí vysoká kamenná zeď budovy.

Navazující šestá scéna ukazuje šest postav. V centru stojí vzpřímený Ježíš Kristus a vzhlíží k nebi, ve tváři se mu pak zračí smutek. Právě se udála důležitá scéna, která byla v gotickém období oblíbená hlavně v kultu eucharistie. Jedná se o otisknutí Ježíšovy tváře na roušku, kterou drží sv. Veronika. Ta je oděna v bílém rouchu s maforionem, klečí a prosebně se dívá na Spasitele. Postavu za ní není tak lehké identifikovat, jedná se o děvčátko, které v rukou třímá panenku. Oba vojáci se opět snaží scénu popohnat a jeden z nich se dotýká Kristových zad a drží kříž. Poslední postava neznámého muže má na sobě oděv stejných barev, jako Ježíš, ovšem inverzně. Mohla by to být postava Jidáše.

Na severní stěně chóru visí scéna sedmá, která pojednává o druhém upadnutí. Ježíš klečí na všech čtyřech a jeden z vojáků přidržuje kříž s lítostným výrazem ve tváři. Druhý voják vypadá více lhostejně a pravačkou spočívá na vrchní straně kříže. Další dvě mužské postavy po stranách scény pouze přihlíží. Událo se tak již za branami Jeruzaléma, protože v pozadí lze spatřit hradby města s nárožními věžemi. Na levé straně pozadí se rýsuje hora, na které jsou již nachystané dva kříže nešťastníků. V tomto bodě se divák přesune na protější stranu chóru a pokračuje směrem k východu.

Protější strana presbytáře pokračuje vyobrazením osmé scény, která je věřícímu méně dostupná, protože je před ní postavena křtitelnice, a tedy nedovoluje bližší pohled. V odpoledních hodinách se objeví další problém v podobě světla, kterého je v daném místě nedostatek. Tomuto problému také nepřispívá fakt, že je výjev mezi dvěma pilastry, které ho také mírně zastíňují. Osmý výjev tedy zůstává většinu dne skrytý, přestože je neméně důležitý.

Scéna pojednává o třech ženách z Jeruzaléma, které přišly za Ježíšem Kristem. Všechny vyobrazené ženy pláčou nad jeho osudem., a uvědomují si, že takto mohli dopadnout i jejich synové. Je zde znázorněn intimní vztah Panny Marie s jejím synem. Kristus si přidržuje kříž na rameni a jeden z vojáků za ním ho opět žene dopředu.

Třetí pád Ježíšův se objeví v devátém vyobrazení, kde padl na zem nesmírným vyčerpáním. Muž v modrém hávu mu marně pomáhá vstát zoufalým taháním za plášť. Římsí vojáci jsou po dlouhé době ve statické poloze a již nespěchají. Postoj strážných souvisí s významem tohoto devátého zastavení, které je příkladem trpělivosti. Postava v pozadí nese žebřík pro lehčí posazení Ježíše na kříž. Pozadí dekoruje dekorativnější

architektura z pískovce, nebo jiného světlého kamene a cihel. Archivoltový oblouk značí vstup a ohraničuje dřevěné dveře. Útrpná cesta Ježíše Krista je téměř u konce, protože je blízko svého cíle, tedy vrcholku hory. Také je zde znázorněna palma jako symbol mučednictví, aby podpořila větší emoční prožití dané události.

Vyobrazení desáté se odehrává v cíli cesty na Golgotu, kde je Kristus vysvlečen vojáky ze svého roucha. Zbídačený Spasitel se odevzdává svému osudu a se skleslým výrazem hledí ke svému otci, pánu Bohu do nebes. Po bocích ústřední trojice jsou další dvě postavy. Muž nalevo přidržuje kříž a postava napravo drží roušku v levé ruce. V pozadí se naskýtá nádherný pohled na okolní krajinu a mraky. Součástí mučivé scény je i dovětek v banderole, tedy nápisové pásce, ve které je psáno, že je Ježíš i octem a žlučí napájen.

Třetí vyobrazení v troj-nice je přibití Krista na kříž. Ježíš má přivázané údy lanem, aby držely na místě, než mu jeden z posluhovačů přibije hřeby. Ten zrovna máchá kladivem u Kristových nohou. Ježíšův pohled opět směřuje k nebesům. Další dva pomocníci přidržují kříž. Panna Marie a Máří Magdaléna v levé části výjevu truchlí a pláčou. Panna Marie se svatozáří má ruce zkřížené na prsou a v lítostivém gestu shlíží na svého syna, zatímco Máří Magdaléna se naklání k Panně Marii a rukama si zakrývá tvář. Pozadí výjevu odkrývá pohled na sluncem zalité údolí a mezi mraky se udělalo jasno. Sluneční paprsky tak jemně osvětlují scénu.

Poslední část výjevů uzavírá cyklus křížové cesty. Prvním z nich je úmrtí Ježíše Krista na kříži. Nápadná je náhlá změna počasí, slunce zapadá a mraky se opět stahují. Scéna se tak stává temnější a smutnější. Spasitel má hlavu nakloněnou k pravému rameni, což je v tomto námětu obvyklé. Nad jeho hlavou je již přibita páska s nápisem INRI. Římský voják se bez dalších emocí dívá na Krista. Muž vedle něj má ruce sepjaté na hrudi. Máří Magdaléna truchlí na kolenou přímo pod křížem. Postavy žen napravo, včetně Panny Marie, mají ruce sepjaté a truchlí.

Předposlední scéna, číslo třináct, prezentuje snímání mrtvého těla Spasitele z kříže. Jeho tělo je bledé a zbídačené. O kříž je opřen žebřík, aby se jim tělo lépe sundávalo. Panna Marie klečí na kolenou a modlí se za svého syna.

Její družka nad ní stojí se smutným výrazem ve tváři. Napravo odpočívá římský voják, sedící na kameni, o který má opřený svůj štít. Tělo Ježíše Krista je tak sneseno a položeno na klín Panny Marie, aby se s ním mohla rozloučit. Pozadí je stejné, jako u přechodí scény, bez dalších detailů.

Poslední, čtrnáctá scéna, představuje položení těla do hrobu. Dva pomocníci stojí po stranách a opatrně pokládají tělo do hrobu. Nad Ježíšem stojí jeho rodiče, Panna Marie a sv. Josef, kteří se navzájem podporují a drží za ruce mezitím, co truchlí. Na levé straně vedle hrobu klečí postava, která se modlí za mrtvého. Před hrobem je nádoba s podnosem a plenou. Pozadí výjevu se liší od předchozích, protože se odehrává v interiéru. Hrobka je kamenná se zužující se perspektivou do jednoho bodu. Na stropě visí lustr s zapálenými svícemi, který decentně osvětluje místnost. Po levé straně je ve zdi okenní prostor, skrz který je vidět na zataženou oblohu.

5 SROVNÁNÍ S MÍSTNÍ ARCHITEKTONICKOU TRADICÍ

Kostel se svým stylem řadí do velmi pozdní fáze historismu. Jak již bylo nastíněno v kapitole: 4.2 Interiér kostela, neogotickou stavbu doplňují prvky eklekticismu. Příkladem mohou být barvy v podobě bílé a červené, které zdobí interiér budovy. Neboť barevnost je typická pro dobu barokní. Je zde častá recyklace komponentů neogotických.

Prvky, které se opakují jak v exteriéru, tak v interiéru kostela, jsou například trojlisty. Na fasádě kostela byl uplatněn nad hlavní vchod. V interiéru je užít na různých částech mobiliáře. Lze ho spatřit v horních partiích, již zmíněných vimpercích hlavních a bočních oltářů. Je dokonce součástí přední strany varhan, na kterých je trojlist ohraničen zlatou barvou. U křížové cesty je střed trojlistu využit jako místo pro číslo zastavení, které je psáno římskou číslicí.

Dalším výrazným prvkem je motiv jeptišky, který byl v kapitole o popisu kostela mnohokrát zmíněn. Většinou se objevuje pod prvkem trojlistu. V kostele se prvek vyskytuje na pěveckém kůru, kde jsou jeptišky vsazeny vedle sebe a multiplikovány. Dále jsou přidány do částí oltářů a kamenných podstavců pro svícny v křížové cestě. Jsou součástí fiál na oltářích a kazatelně, či podstavců soch.

Firma Konečný a Nedělník byla činná hlavně v prostějovském okrese a většinou se jednalo o světské stavby. Kostel je tedy jednou z mála staveb sakrálního charakteru, kterou provedla tato firma. Zajímavé je, že při samotném bádání v seznamu realizací firmy není o kostele v Polkovicích ani zmínka. Může tak existovat více podobných sakrálních realizací, které zatím nejsou známé.

Mezi jejich neznámější realizace, jež jsou zároveň jejich vlastními projekty, patří Grandhotel v Prostějově, vila Jana a Anastázie Neherových, vila Marty Toulové v Prostějově a vila Miroslava Grunty v Lutíně. Firma byla činná mezi lety 1887 až do znárodnění a zavření roku 1948.

S touto částí mého výzkumu mi napověděla práce Mgr. Štěpánky Grüter Šimkové, výzkum mi pomohl najít jiné stavby výše zmíněné firmy.⁸¹ Žádná z uvedených staveb není sakrální. Musela jsem tedy hledat kostely s podobným datováním, které se nacházejí v blízkosti Polkovic.

Tato kapitola se tedy věnuje srovnávací analýze s dalšími kostely. V přerovském okrese stojí dva kostely, které jsou stylově nejpodobnější s polkovickým kostelem. Prvním z nich je kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Vsi [38], který se nachází mezi Přerovem a Hulínem.⁷⁴ Autorem stavby byl Gustav Meretta (1832–1888), který projektoval sakrální stavby na rodné Moravě a také byl sám restaurátorem. Většina jeho realizací byla projektována v neogotickém duchu a jeho nejcennější realizací je obnova

---

⁷⁴ Radmila Kokaislová – Josef Březina – František Chupík et al., (pozn. 8), s. 388.

katedrály sv. Václava v Olomouci. Při svém autorském zrání se začal orientovat na puristické interpretování kolínské neogotiky.⁷⁵

Samotný kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Vsi je jednoduší s akcentovaným transeptem. Byl postaven v první polovině 19. století a uvnitř se můžeme těšit na bohatou výzdobu. Kostel byl postaven z cihel, které jsou skryty pod omítkou. Kostel má pětiboké kněžiště a hlavní vchod je orientován na jih. Tvoří ho hranolové věže zdobené opěrnými systémy, které jsou viditelné i na dalších stranách kostela. Tyto opěrné systémy se rozšiřují směrem dolů pomocí kosin. Nad hlavním vchodem můžeme vidět vimperk, který je zdoben květinou v nejvyšším bodě. V druhém patře kostela najdeme velké vitráže rozdělené kamennými pruty. Okna jsou neogotická s lomeným obloukem. Ve třetím patře jsou dvě malá okna lomeného tvaru vedle sebe a nad nimi se nachází kostelní hodiny. Věž má hexagonální půdorys a je zakončena střechou ve tvaru šestistranného hranolu s latinským křížem na vrcholu. Exteriér kostela sdílí některé prvky s interiérem, jako je půdorys kostela, věže s hodinami, vnější opěrný systém a lomená okna.

Interiér kostela výrazně kontrastuje s tím polkovickým. Zde je použita bohatá paleta barev a různorodé dekorační techniky. Barevné vitráže oken, vzdušný lustr visící ze stropu a klenba s jemnými pruty, které se zužují a přecházejí v lizény, vytvářejí působivý dojem. Jednotlivá klenební pole jsou vyplněna královskou modří nebo zlatou barvou s dalším dekorem.

V případě kostela v Polkovicích je interiér zpracován odlišným způsobem. Stěny jsou převážně bílé, pouze ve vybraných částech je zdobena světle šedou nebo světlou červenou barvou. Mobiliář kostela je skromný, zdá se, že zde najdeme pouze nejnútnejší prvky pro chod kostela. Interiér tedy vytváří dojem střídmosti a odměřenosti.

Další stavbou v přerovském okrese, která je stylově podobná, je kostel sv. Floriána v Bochoři. [39] Tento kostel, dokončený a posvěcený v roce 1876, je také dílem architekta Gustava Meretty. Podobně jako kostel ve Staré Vsi, je tento kostel zděný a omítnutý zvenčí, s jednou lodí a hranolovou věží na západním průčelí. Na fasádě se nachází vnější opěrný systém s kosinami a kamenný ústupkový portál na hlavním vchodu, který se odráží v římsě kopírující tvar kostelních stěn. Portál nese výrazné vitrážové okno, které je zdobeno kamennými pruty, a nad ním je vimperk s motivem trojlistu, lemovaným kraby a zakončený kyticí. Věž je také vybavena rozetovým oknem a kostelními hodinami.

Věž v době svého postavení byla ještě o 8 metrů vyšší, ale v důsledku silné bouře byla zničena. Pro větší stabilitu bylo rozhodnuto postavit věž nižší, která má nyní 40 metrů na výšku.⁷⁶ Východní část kostela je uzavřena pětibokým kněžištěm. Vysoká okna kněžiště mají lomený tvar.

---

⁷⁵ Pavel Zatloukal, *Příběhy z dlouhého století: architektura z let 1750–1918 na Moravě a ve Slezsku*, Brno 2002, s. 342.

⁷⁶ Radmila Kokaislová – Josef Březina – František Chupík et al., (pozn. 8), s. 9.

Interiér kostela ve Staré Vsi září dekoracemi a sytými barvami. Zlatá a královská modř dominují na stěnách, a zbývající prázdné plochy zdobí hravé dekorativní motivy, včetně těch na dřících sloupů. Interiér ožívují i dřevěné prvky, které kontrastují s živými barvami.

Kostel ve Staré Vsi a kostel v Polkovicích sdílejí mnoho společných prvků, jako jsou jeptišky, kraby, kytky, lomené oblouky, motivy růže, vimperky a zlaté akcenty na vybavení kostela. Tyto prvky se opakují na fasádě i v interiéru obou staveb. Oba kostely jsou značně vertikální a viditelné již z dálky. Navíc jsou situovány na křižovatce cest mezi okolními vesnicemi.

I když kostely ve Staré Vsi a Bochoři na první pohled nemusí být identické s kostelem v Polkovicích, mají společnou koncepci půdorysu a užití materiálů. Často se vyskytující prvky a jejich použití jak na fasádě, tak v interiéru ukazují na společnou myšlenku, i když každý architekt přistoupil k vlastnímu stylu koncepcí stavby.

ZÁVĚR

Kostel sv. Bartoloměje v Polkovicích u Tovačova je sice mladého data vzniku, avšak to nijak nesnižuje jeho význam, a to jak z hlediska uměleckého, tak historického. Zjišťování informací o tom, jak moc si místní obyvatelé přáli postavit vlastní kostel a co byli ochotni udělat, bylo velmi zajímavé. Oceňuji jejich pevnou vůli a vytrvalost, které jim pomohly dosáhnout jejich cíle.

Výstavbu kostela svěřili do rukou velmi známé a oblíbené firmy Konečný a Nedělník. Tato skutečnost svědčí o tom, jak významná stavba kostela byla pro místní obyvatele. Jak vyplývá z předchozích kapitol, různé části mobiliáře byly buď financovány z milodarů místních obyvatel, nebo byly darovány kostelu.

Firma Konečný a Nedělník z Prostějova pravděpodobně realizovala více sakrálních staveb, než je běžně známo. Bylo by vhodné detailně prozkoumat působení této firmy a zmapovat další stavby, které z jejich dílny vzešly.

Kostel je sice velmi střídmý, avšak to nijak nesnižuje jeho hodnotu. To dokládá skutečnost, že na jeho výzdobě se podíleli okolní umělci. Občané, kteří nebyli vždy bohatí, společnými silami zvládli organizovat několik dobročinných sbírek na výstavbu a vybavení kostela, později na jeho opravy a ulití nových zvonů.

Tato badatelská práce se neomezuje pouze na samotnou architekturu kostela, ale zkoumá také vztah místních obyvatel k této památce. Popsala jsem nejen okolnosti jeho vzniku, ale i celý proces řízení, výstavby, umělce, kteří se na výzdobě podíleli, různé události, případná poškození, různé opravy a aktuální stav kostela. Tato práce shromažďuje a uspořádává všechny dostupné informace z různých zdrojů, včetně populárních textů, badatelských studií a archiválií, do jednoho uceleného díla.

6 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

6.1 PRAMENY

- 1/ Státní okresní archiv Přerov, *Základní a dodací listina kostela*, rejstříkové číslo 651/13.
- 2/ Státní okresní archiv Přerov, *Udržování duchovní správy, spor o právní povahu hřbitova*, rejstříkové číslo 651/44.
- 3/ Státní okresní archiv Přerov, *Inventář kostela, fary a farního obvodu*, rejstříkové číslo, 1470/2.
- 4/ Státní okresní archiv Přerov, *Rozpočet na stavbu kostela, přiloženy účty, záležitosti týkající se opravy kostela, mj. výmalba kostela, oprava střechy*, rejstříkové číslo 1470/29.
- 5/ Státní okresní archiv Přerov, *Stavba farního kostela, přiložen seznam dárců*, rejstříkové číslo 1470/29.
- 6/ Státní okresní archiv Přerov, *Inventář farního kostela*, rejstříkové číslo 1470/4.
- 7/ Státní okresní archiv Přerov, *Inventář farního kostela*, rejstříkové číslo 1470/5.
- 8/ Státní okresní archiv Přerov, *Inventář farního kostela*, rejstříkové číslo 1470/6.
- 9/ Státní okresní archiv Přerov, *Knihy kostelních účtů*, rejstříkové číslo 1470/7.
- 10/ Státní okresní archiv Přerov, *Záznamy kostelního zvonečku*, rejstříkové číslo 1470/10.
- 11/ Státní okresní archiv Přerov, *Výkaz varhaníka, kostelníka, kalkanta (měchošlapa) a ministrantů*, rejstříkové číslo 1470/22.
- 12/ Státní okresní archiv Prostějov, fond *Stavební firma Konečný a Nedělník*, rejstříkové číslo 1113/1908 č. 2.
- 13/ Státní okresní archiv Prostějov, fond *Stavební firma Konečný a Nedělník*, rejstříkové číslo 1119/1908.

6.2 ODBORNÁ LITERATURA

- 1/ Aleš Drechsler, *Polkovice – dějiny a současnost obce*, Polkovice 2008.
- 2/ Bohumil Samek, *Umělecké památky Moravy a Slezska O/P*, Praha 1999.
- 3/ Irena Blažková – Miroslav Chytil – Iva Orálková et al., *Soupis nemovitých kulturních památek okresu Prostějov*, Olomouc 2012.
- 4/ Jan Otto, *Ottův Slovník naučný*, ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, Praha 1900.
- 5/ Joanna Lubos-Kozieł, *Der Markt für katholische künstlerische Massenproduktion in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts und am Anfang des 20. Jahrhunderts*, *Opuscula historiae artium* 68, 2019, 22–38.
- 6/ Pavel Zatloukal, *Příběhy z dlouhého století: architektura z let 1750–1918 na Moravě a ve Slezsku*, Brno 2002.
- 7/ Radmila Kokaislová – Josef Březina – František Chupík et al., *Soupis nemovitých památek okresu Přerov*, Olomouc 2015.
- 8/ Rudolf Marjáněk, *Pamětní kniha obce Polkovic*, Polkovice 1923.
- 9/ Zdeňka Mollinová, *Kostel sv. Bartoloměje v Polkovicích: 1919–2009*, Kojetín 2009.

6.3 DIPLOMOVÉ PRÁCE

- 1/ Kristýna Svobodová, *Neogotická architektura v podání Gustava Meretty na Moravě a ve Slezsku* (diplomová práce), Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2020.
- 2/ Eliška Uhrová, *Patrocinia kostelů na Moravě a jejich změny* (diplomová práce), Katedra geografie UPOL, Olomouc 2018.
- 3/ Štěpánka Grüter Šimková, *Stavební firma Konečný & Nedělník a její role v prostějovském stavitelství let 1887–1918* (diplomová práce), Seminář dějin umění MUNI, Brno 2005.

6.4 ONLINE ZDROJE

- 1/ <http://catholica.cz/?id=3905>, vyhledáno dne 12. 1. 2023
- 2/ <https://www.polkovice.cz/historie>, vyhledáno dne 19. 11. 2022

7 SEZNAM OBRAZOVÉ PŘÍLOHY

- [1] Polkovice, Müllerova mapa, 1720. Foto: Dostupné z:
<http://ntm.georeferencer.com/compare#>
- [2] Polkovice, místní fara. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [3] Polkovice, mapa s vyznačeným hřbitovním areálem, 2023. Foto: mapy.cz
- [4] Polkovice, mapa s vyznačenou parcelou číslo 44. Foto: mapy.cz
- [5] Polkovice, mapa s vyznačenou parcelou číslo 187. Foto: mapy.cz
- [6] Státní okresní archiv Prostějov, fond *Stavební firma Konečný a Nedělník*, bez rejstříkového čísla. Foto: Barbora Karná, 2023.
- [7] Dotační listina, Státní okresní archiv Přerov, *Základní a dodací listina kostela*, rejstříkové číslo 651/13. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [8] Dotační listina, Státní okresní archiv Přerov, *Základní a dodací listina kostela*, rejstříkové číslo 651/13. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [9] Státní okresní archiv Prostějov, fond *Stavební firma Konečný a Nedělník*, rejstříkové číslo 1119/1908. Foto: Barbora Karná, 2023.
- [10] Státní okresní archiv Přerov, *Kniha kostelních účtů*, rejstříkové číslo 1470/7. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [11] Státní okresní archiv Přerov, *Kniha kostelních účtů*, rejstříkové číslo 1470/7. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [12] Jaroslav Slavík, nápis na vítězném oblouku, 1924, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [13] Jan Vogel z Prostějova, okno hlavní lodi, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [14] Oldřich Lasák z Prostějova, obraz sv. Bartoloměje na hlavním oltáři, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Tereza Navrátilová, 2022.
- [15] Sochy sv. Judy Tadeáše, sv. Antonína Paduánského a sv. Anežky České, jižní stěna nartexu, sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [16] Státní okresní archiv Přerov, *Výkaz varhaníka, kostelníka, kalkanta (měchošlapa) a ministrantů*, rejstříkové číslo 1470/22. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [17] Jezulátko, před 1945, boční oltář sv. Josefa, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Tereza Navrátilová, 2022.
- [18] Pohled na fasádu kostela z východu, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Luděk Vláčil, 2021.
- [19] Socha ukřižování, po 1909, kámen, před kostelem sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.

- [20] Pohled ze severo-východu na kostel sv. Bartoloměje, 1909, Polkovice. Foto: Eva Kašíková, 2017.
- [21] Pohled z východu na fasádu kostela sv. Bartoloměje, 1909, Polkovice. Foto: Luděk Vláčil, 2017.
- [22] Interiér kostela z vrchu, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Tereza Navrátilová, 2022.
- [23] Sloup v nartexu kostela, 1908-9, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [24] Zpovědnice, dřevo, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Tereza Navrátilová, 2022.
- [25] Socha sv. Tadeáše Judy, jižní stěna nartexu, 1936-39, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [26] Socha sv. Antonína Paduánského, jižní stěna nartexu, po 1939, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [27] Socha sv. Anežky České, jižní stěna nartexu, 1936-39, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [28] Severní strana nartexu, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [29] Sloupy s dekorovanými svícny, nartex, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Tereza Navrátilová, 2022.
- [30] Pohled na chór kostela, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Tereza Navrátilová, 2022.
- [31] Nápisová deska, mramor, nad vchodem do sakristie, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Tereza Navrátilová, 2022.
- [32] Vybavení sakristie, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [33] Přední strana varhan, horní patro, východní strana kostela, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [34] Boční oltář sv. Josefa, jižní strana kostela, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [35] Boční oltář Panny Marie Vítězné, severní strana kostela, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Tereza Navrátilová, 2022.
- [36] Křížová cesta, jižní strana kostela, 1912, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice. Foto: Barbora Karná, 2022.
- [37] Katalog firmy Johann Heindl, Knihovna Moravského zemského muzea, Brno 1895. Foto: Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/_flysystem/fedora/pdf/141529.pdf, s. 27.

[38] Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Stará Ves. Foto: autor neuveden.

[39] Kostel sv. Floriána, Bochoř. Foto: Marek Bauer, 2012.

8 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

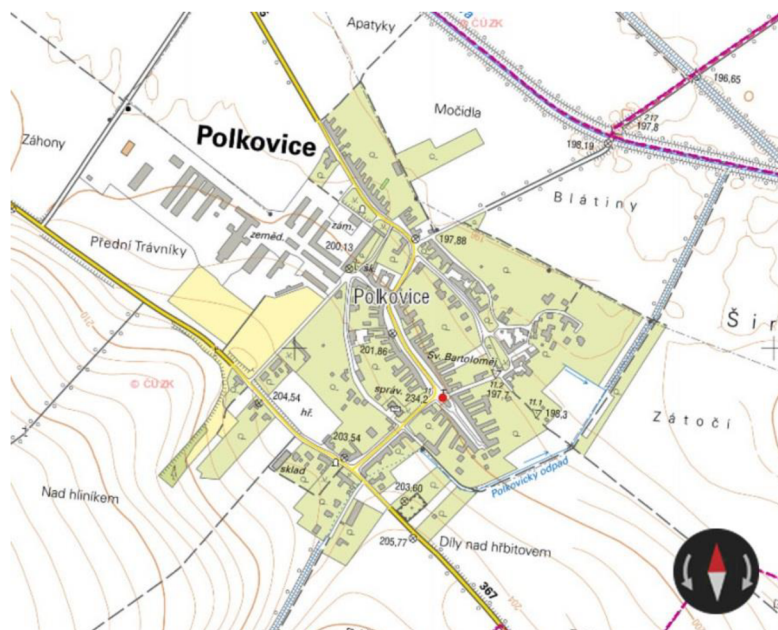
[1] Jan Kryštof Müller, mapa obce Polkovic a okolí, 1720

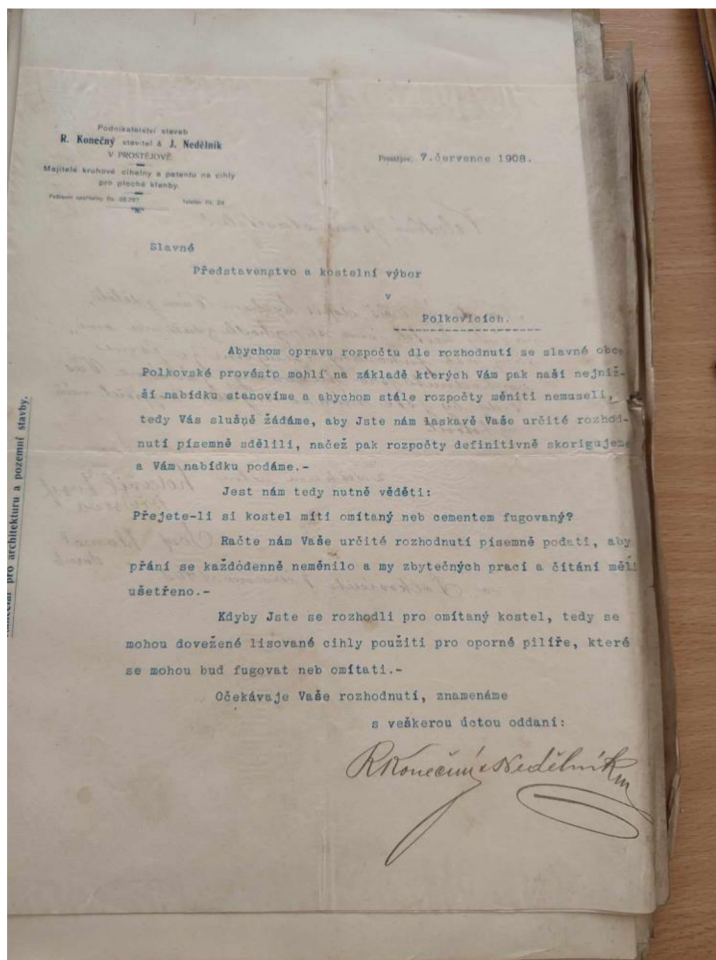
[2] Místní fara, Polkovic

[5] Polkovice, mapa s vyznačenou parcelou číslo 187

[6] Státní okresní archiv Prostějov, fond *Stavební firma Konečný a Nedělník*, dopis týkající se otázky omítky kostela

- 7 -

VIII. nářadí a stava.

Jedna zpvědnice v ceně	K 180.
Jeden svícen velkonošní v ceně	K 100.
3 sedadla nešporní v ceně	K 160.
socha B. Kráče P. (na hl. oltáři)	K 100.
socha P. Marie (na hl. oltáři)	K 100.
socha P. Marie Bol. (na hl. oltáři)	K 100.
socha sv. Anny (na hl. oltáři)	K 100.
socha P. M. Lúdrské (na bočn. olt.)	K 100.
socha sv. Josefa (na bočn. olt.)	K 100.
socha " dobrý psatyř " na kazatelně	K 100.
kříž s tělem Páně v předstání	K 100.
kříž ku pohřbům	K 10.
kříž k průvodům	K 8.
skříň na šaty kněžské	K 60.
skříň na prádlo kněžské	K 40.
skříň pro kostelníky	K 20.
dubová nádoba na svíc. vodu	K 6.
dvaje máry	K 8.

IX. Rozličné.

1 obětní mšec v ceně	K 10.
2 konže pro kostelníka	K 40.
2 konže pro ministranty	K 40.
4 korouhve	K 140.
1 dubová got. křtitelnice	K 180.
1 lucerna k zapatřování	K 10.
1 obraz sv. Bartoloměje	K 200.
14 obrazů křížové cesty z terrakoty	K 8000.
14 svícenů křížové cesty	K 140.
varhany	K 8000.
2 lenočky se stolken (v sakristii)	K 20.

[7] Státní okresní archiv Přerov, *Knihy kostelních účtů*, rejstříkové číslo 1470/7

plavičí žilavý v ceně	K 150.
" černý " " " " "	K 100.
valdšský " " " " " "	K 100.
štolka křestní v ceně	K 10.
" bílá " " " " " "	K 10.
" černá " " " " " "	K 10.
" žilavá " " " " " "	K 10.
valus k polehnutí v ceně	K 20.
plátek na ciborium v ceně	K 20.
4 antipendia v ceně	K 180.

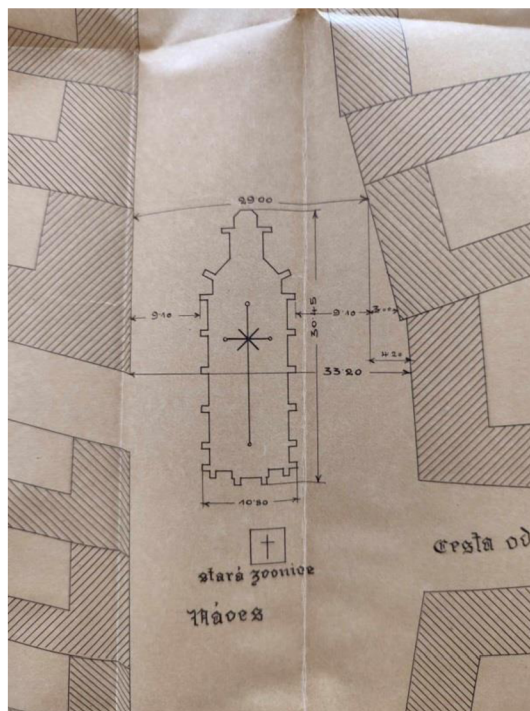
VI. Prádlo.

čtyry alby v ceně	K 40.
pět rochet " " " " " "	K 60.
4 cingula " " " " " "	K 4.
18 parafikatorií v ceně	K 1'40.
6 husarů v ceně	K 1'20.
5 utěráků " " " " " "	K 0'20.
6 galí v ceně	K 0'20.
3 ručníky do sakristie v ceně	K 1 --.
4 rochety pro ministranty " " " " " "	K 8 --.
2 rochety pro kostelníky " " " " " "	K 10 --.
9 plachet oltářních v ceně	K 13 --.
bursa k zapatřování " " " " " "	K 20 --.
8 korporálů v ceně	K 4 --.
3 přikrývky na oltář v ceně	K 4 --.
1 oltářní koberec v ceně	K 28 --.

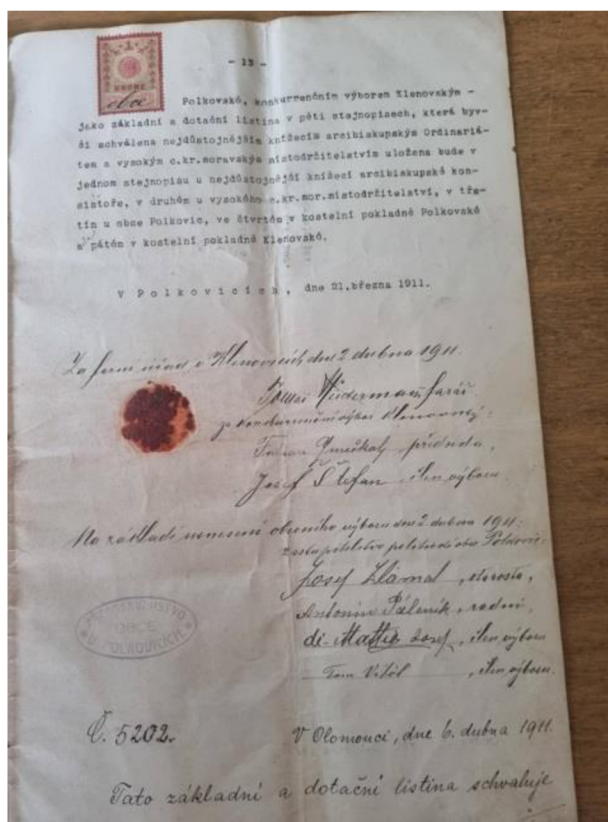
VII. Knihy.

knihy mešní v ceně	K 60.
knihy de Requiem v ceně	K 10.
kanonál v ceně	K 4.
knihy evangelíí v ceně	K 2.

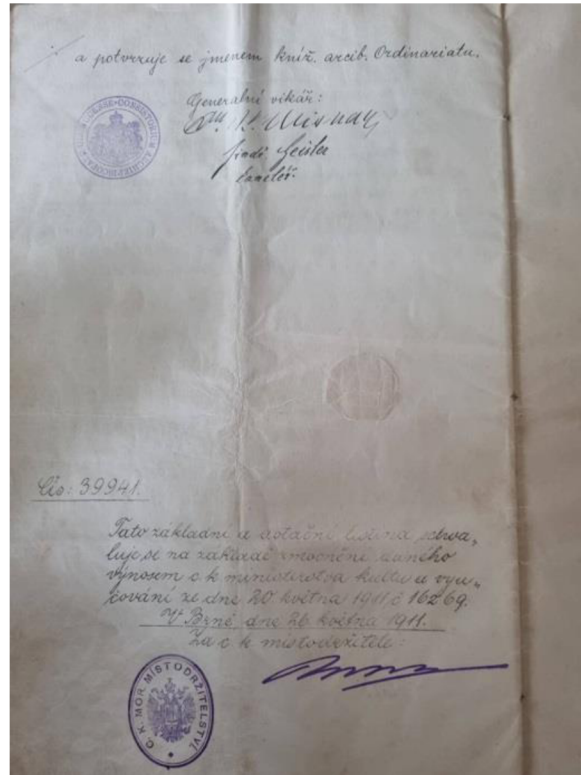
[8] Státní okresní archiv Přerov, *Knihy kostelních účtů*, rejstříkové číslo 1470/7

[9] Státní okresní archiv Prostějov, fond *Stavební firma Konečný a Nedělník*, plány kostela s vyobrazením staré zvonice

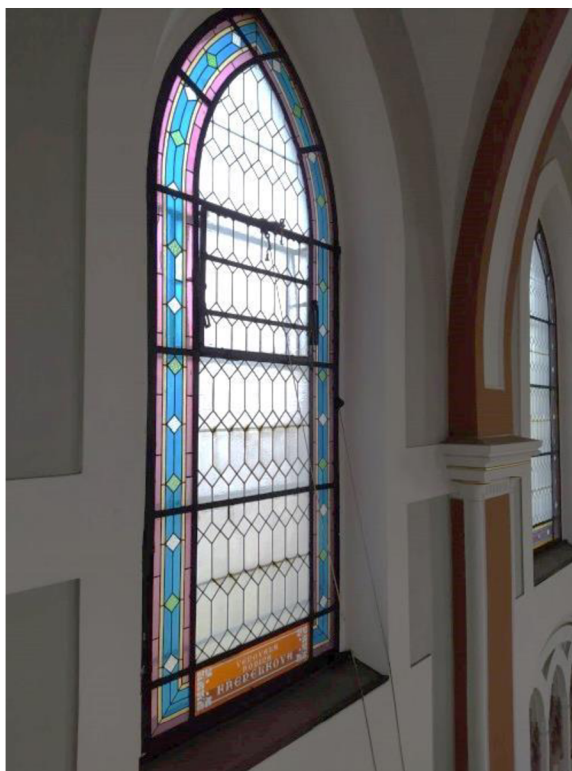
[10] Dotační listina, Státní okresní archiv Přerov, *Základní a dotační listina kostela*, rejstříkové číslo 651/13

[11] Dotační listina, Státní okresní archiv Přerov, *Základní a dotační listina kostela*, rejstříkové číslo 651/13

[12] Jaroslav Slavík, nápis na vítězném oblouku, 1924, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

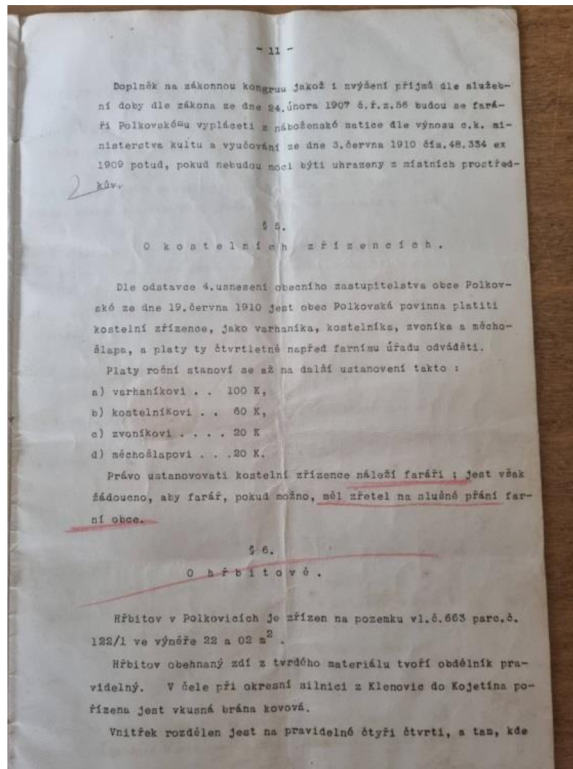
[13] Jan Vogel z Prostějova, okno hlavní lodi, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[14] Oldřich Lasák z Prostějova, obraz sv. Bartoloměje na hlavním oltáři, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[15] Sochy sv. Judy Tadeáše, sv. Antonína Paduánského a sv. Anežky České, jižní stěna nartexu, sv. Bartoloměje, Polkovice

[16] Státní okresní archiv Přerov, *Výkaz varhaníka, kostelníka, kalkanta (měchošlapa) a ministrantů*, rejstříkové číslo 1470/22

[17] Jezulátko, před 1945, boční oltář sv. Josefa, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[18] Pohled na fasádu kostela z východu, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[19] Socha ukřižování, po 1909, kámen, před kostelem sv. Bartoloměje, Polkovice

[20] Pohled ze severovýchodu na kostel sv. Bartoloměje, 1909, Polkovice

[21] Pohled z východu na fasádu kostela sv. Bartoloměje, 1909, Polkovice

[22] Interiér kostela z vrchu, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[23] Sloup v nartexu kostela, 1908-9, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[24] Zpovědnice, dřevo, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[25] Socha sv. Tadeáše Judy, jižní stěna nartexu, 1936-39, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[26] Socha sv. Antonína Paduánského, jižní stěna nartexu, po 1939, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

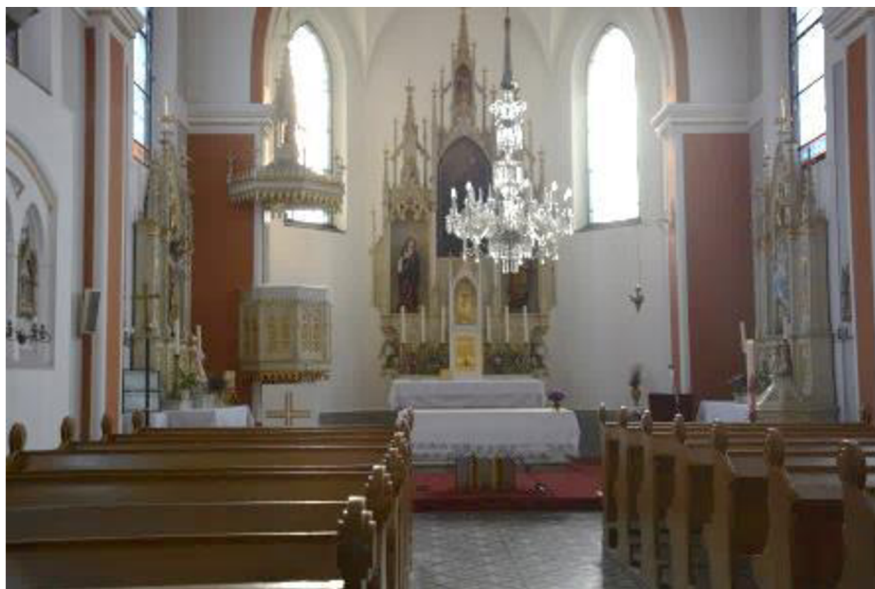
[27] Socha sv. Anežky České, jižní stěna nartexu, 1936–39, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[28] Severní strana nartexu, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[29] Pilíře s dekorovanými svícny, nartex, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

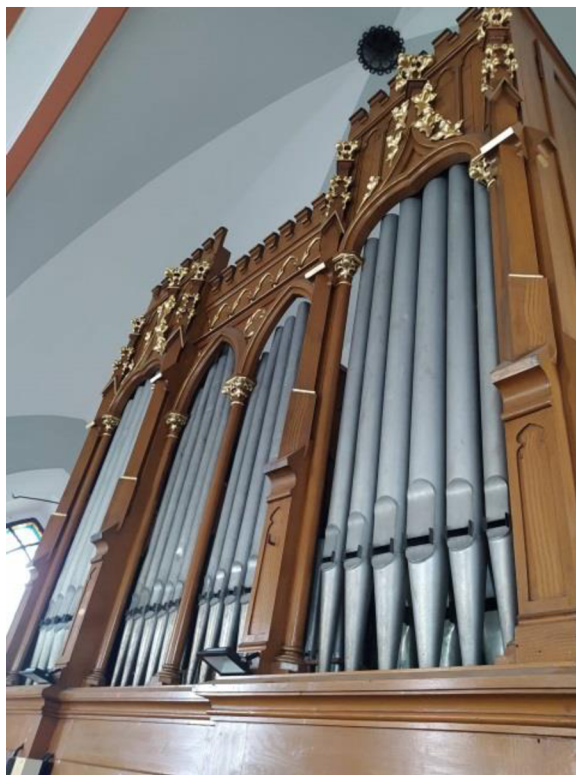
[30] Pohled na chór kostela, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[31] Pamětní deska, mramor, nad vchodem do sakristie, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[32] Vybavení sakristie, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[33] Přední strana varhan, horní patro, východní strana kostela, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[34] Boční oltář sv. Josefa, jižní strana kostela, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[35] Boční oltář Panny Marie Vítězné, severní strana kostela, 1909, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[36] Křížová cesta, jižní strana kostela, 1912, kostel sv. Bartoloměje, Polkovice

[37] Katalog firmy Johann Heindl, Knihovna Moravského zemského muzea, Brno 1895

[38] Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Stará Ves

[39] Kostel sv. Floriána, Bochoř

9 ANOTACE

Jméno a příjmení:	Barbora Karná
Katedra:	Katedra dějin umění
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Martin Horáček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2024
Název práce:	Kostel sv. Bartoloměje v Polkovicích u Tovačova na Moravě
Název práce v angličtině:	Church of St. Bartholomew in Polkovice near Tovačov (Moravia)
Anotace:	Bakalářská práce se zaměří na historii a umělecko-historickou analýzu novogotického kostela sv. Bartoloměje v Polkovicích u Tovačova. V úvodní části je na základě dostupné literatury a archivních pramenů vylíčena výstavba kostela a jeho dějiny od vysvěcení do současnosti. V další části je popsána architektura kostela, jeho vnitřní výzdoba a mobiliář, včetně ikonografie figurálních komponent. V závěru je kostel zařazen do umělecko-historického kontextu sakrální výstavby na počátku 20. století na Moravě.
Klíčová slova:	Kostel sv. Bartoloměje, Polkovice
Anotace v angličtině:	The bachelor's thesis focuses on the history and art-historical analysis of the Gothic Revival church of St. Bartholomew in Polkovice near Tovačov (Moravia). In the introductory part, the construction of the church and its history from the consecration to the present is described on the basis of available literature and archival sources. The next part describes the architecture of the church, its interior decoration and furniture, including the iconography of figurative components. At the end, the church is included in the art-historical context of sacral construction at the beginning of the 20th century in Moravia.
Klíčová slova v angličtině:	Polkovice, Tovačov, Church of St. Bartholomew
Rozsah práce:	59
Přílohy vázané v práci:	1 CD ROM s celým obsahem práce
Jazyk práce:	Čeština